

UNDERLAGSRAPPORT JULI 2021
**KORRUPTION I BISTÅNDET:
EN LITTERATURÖVERSIKT**

Helena Hede Skagerlind

Korruption i biståndet: En litteraturöversikt

Helena Hede Skagerlind

Underlagsrapport juli 2021

till

Expertgruppen för biståndsanalys (EBA)

Vänligen referera till denna rapport som: Hede Skagerlind, H. (2021), *Korruption i biståndet: En litteraturöversikt*, Underlagsrapport, juli 2021, Expertgruppen för biståndsanalys (EBA), Sverige.

Denna rapport kan nedladdas utan kostnad på: www.eba.se

Omslagets design av Julia Demchenko

Innehållsförteckning

Förord av EBA	1
Sammanfattning	2
1 Inledning.....	4
1.1 Metod.....	6
1.1.1 Akademisk litteratur.....	7
1.1.2 Grå litteratur	8
1.1.3 Avgränsningar.....	9
2 Internationellt bistånd och korruption	10
2.1 Olika sätt att mäta korruptionens omfattning	10
2.2 Korruption och biståndseffektivitet	12
2.3 Biståndets effekter på korruption	14
2.4 Korruptionens omfattning inom internationellt bistånd	17
2.4.1 Hur omfattande är korruptionen?.....	18
2.4.2 Bistånd i humanitära och sviktande sammanhang.....	21
2.4.3 Korruption inom olika sektorer	24
2.4.4 Korruption och olika former av bistånd.....	26
3 Korruption inom svenskt bistånd	28
3.1 Sidas antikorrupsionsarbete, riskhantering och SEAH	31
4 Slutsatser och lärdomar	35
Referenser	38
Appendix	48

Förord av EBA

En återkommande fråga i EBAs samtal med olika intressenter, inte minst politiker, rör graden av korruption i biståndet. Hur vanligt är förskingring av svenska biståndsmedel? Vilka summor rör det sig om? Är ökande antal korruptionsfall tecken på ökande korruption eller på en mer effektiv korruptionsbekämpning? Dessa frågor är, som med annan brottslig verksamhet, omöjliga att besvara tillfredsställande. Att försöka besvara dem seriöst och strukturerat är inte desto mindre viktigt, dels på grund av brottets natur och dess konsekvenser, dels för att frågorna annars hanteras genom gissningar och mytbildning.

Mot bakgrund av detta har EBA tagit fram en översikt om vad tidigare studier, både akademisk och grå litteratur, har att säga om problemets omfattning. Det problem som avses här är primärt korruption inom biståndet och inte korruption som utvecklingshinder.

En övergripande slutsats är att sambandet mellan utvecklingssamarbete och korruption är mångfacetterat och kontextberoende. Biståndet både påverkas av och kan påverka korruption. En ytterligare slutsats är att somliga påståenden helt saknar grund (exempelvis att 30 procent av biståndet försvinner i korruption, ett felaktigt påstående som fick stor medial spridning hösten 2019).

Syftet med denna underlagsrapport har inte varit att undersöka effektiva metoder för att motverka korruption. För detta kan dock kunskap kring problemets förekomst och omfattning inom olika delar av biståndet vara en viktig utgångspunkt. Vi hoppas därför att denna underlagsrapport kommer till användning för riksdagsledamöter, Regeringskansliet, Sida och andra aktörer inom biståndet samt en biståndsintresserad allmänhet.

EBAs underlagsrapporter är kortare studier som självständigt belyser en fråga eller som kompletterar en EBA-rapport. Till skillnad från EBAs rapporter är underlagsrapporterna inte föremål för något formellt godkännande från expertgruppen utan granskas endast av kansliet innan publicering. Som normalt i EBA-sammanhang står författarna självständigt för analys, slutsatser och eventuella rekommendationer.

Stockholm i juli 2021

Jan Pettersson, kanslichef

Sammanfattning

Korruption definieras brett som missbruk av makt, förtroende eller position för egen vinning. Den kan innefatta monetära transaktioner, såsom stöld, förskingring och mutor, såväl som vissa former av nepotism, trakasserier och sexuellt utnyttjande. Kunskapen om korruptionens omfattning är begränsad då den äger rum i det dolda. Frågan om hur stor andel av biståndsmedel som förvinns i korruption är därför svår att besvara.

Denna underlagsrapport syftar till att ge en sammanfattande bild av kunskapsläget kring korruptionens omfattning inom biståndet. Rapporten baseras på en sammanställning av vetenskapliga publikationer och grå litteratur som publicerats under perioden 2000–2020. Av de 566 publikationer som totalt gått igenom bedömdes slutligen 87 som relevanta. Använd metod är en förenklad litteratursammanställning. Risken att missa viktiga publikationer minskas dock genom en grundlig läsning av litteraturöversikter i de publikationer som insamlats.

Studier som undersöker relationen mellan korruption och biståndseffektivitet finner i hög utsträckning att korruption har en negativ inverkan på biståndets resultat. Samtidigt är många av de mest korrupta länderna de största biståndsmottagarna, vilket delvis förklaras av att länder med hög fattigdom och utsatthet, och därmed ett stort biståndsbehov, ofta även har en hög korruptionsnivå. Vad gäller biståndets påverkan på korruption så finner några studier att bistånd främjar korruption i mottagarländer och andra att det har en reducerande eller obetydlig effekt på korruptionen. Flera studier finner att biståndets effekt på korruptionen beror på givare, mottagare, biståndsform och kanal, vilket innebär att givaren under vissa omständigheter kan påverka korruptionens effekter.

Varken korruptionens totala globala omfattning eller kostnad kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Siffror kring förekomsten av korruption inom biståndet varierar kraftigt, vilket sannolikt beror på olikartade definitioner av eller mått på korruption, metoder för datainsamling och kontexter. Många studier pekar dock på att risken för korruption, exempelvis i form av ”sextortion”, inom utvecklingssamarbetet i sviktande och konfliktdrabbade stater är särskilt stora. Vad gäller kanalerna för bistånd så är kunskapen begränsad om korruptionsrisk i bilateralt relativt multilateralt bistånd. Även resultaten vad gäller kärnstöd kontra projektstöd och statligt kontra icke-statligt bistånd är blandade. Inom det

av Sida finansierade biståndet har antalet misstänkta korruptionsärenden ökat markant över åren, vilket enligt Sida inte beror på en ökande korruption utan ett stärkt system och arbete för att upptäcka och motverka korruption.

Korruptionens kostnader är svårsmätbara men betalas i huvudsak av de fattigaste och mest utsatta i termer av exempelvis sämre kvalitet på infrastruktur, utebliven eller bristfällig utbildning eller hälsovård, en försvagad demokrati samt olika former av trakasserier, våld och sextortion. Många studier pekar dock på möjliga vägar framåt vad gäller antikorrupsionsarbetet.

1 Inledning

Korruption utgör ett stort hinder för hållbar utveckling och uppfyllandet av mänskliga rättigheter. Korruption definieras av Sida som ”missbruk av förtroende, makt och position för otillbörlig vinning” och inkluderar därmed inte bara stöld och förskingring av medel, utan även bland annat mutor, intressekonflikter och vissa former av sexuella utnyttjanden, övergrepp och trakasserier (SEAH) (Sida, 2019).¹ Generellt sett gynnar korruptionen dem som redan har sysselsättning, makt och pengar medan de fattigaste och mest utsatta drabbas hårdast (Sida, 2006). Utöver den förstärkande effekten på ojämlikheten så bidrar korruption bland annat till att undergräva demokratiska institutioner, hämma tillväxt och jämställdhet, urholka tillgången till sociala tjänster och försvåra hanteringen av globala kriser, såsom Covid-19-pandemin och klimatkrisen (Transparency International, 2020). Inom utvecklingssamarbetet relaterar frågan om korruption till två centrala områden – korruption som utvecklingshinder i partnerländer och korruption inom biståndsverksamhet. Denna rapport handlar om den senare frågan.

Under hösten 2019 spreds en uppgift i media om att en tredjedel av biståndet försvinner i korruption. Detta föranleddes av ett uttalande i Aftonbladet Morgon att ”Ban Ki-Moon sade 2012 [...] att man kan uppskatta korruptionen till 30 procent av alla biståndsmedel, de försvinner bara”.² Det Ban Ki-Moon, FN:s tidigare generalsekreterare, sade i sitt tal 2012 var att 30% av biståndet inte når sin slutdestination på grund av korruption,³ vilket inte är liktydigt med att det försvinner. Likväl var detta ett kraftigt uttalande som föranledde Sida att fråga generalsekreterarens kontor vad Ban Ki-Moon haft för källa till uppgiften. Svaret var att det var en felaktig tolkning av en publikation från StAR, Världsbankens och FN:s initiativ Stolen Asset Recovery Initiative, som år 2011 gav ut en handbok för jurister, åklagare och poliser som bekämpar korruption. Där skriver man att ”[d]en summa pengar som stjäls från låginkomstländer och

¹ Sida definierar inte alla former av SEAH som korruption men SEAH-anmälningar i biståndsinsatser tas emot och registreras av Sidas utredningsgrupp och ingår i statistiken över korruption och oegentligheter. I Sidas årsrapport om hanteringen av korruptionsmisstankar under 2020 sorteras inkomna ärenden in i kategorierna ’stöld’, ’förskingring’, ’missbruk av medel’, ’mutor’, ’intressekonflikter’, ’SEAH’, ’trakasserier’, ’oklart’ (nyinkomna ärenden eller ärenden med otydliga misstankar eller begränsad information) och ’övriga’ (Sida, 2021).

² <https://tv.aftonbladet.se/video/294548/en-tredjedel-av-alla-bistaand-forsviner-i-korruption>

³ <https://www.un.org/sg/en/content/sg/statement/2012-07-09/secretary-generals-closing-remarks-high-level-panel-accountability>

medelinkomstländer och göms undan utomlands är ungefär 20 till 40 miljarder dollar, en summa som är lika stor som 20 till 40 procent av flödet av offentligt bistånd” (Brun et al., 2011: 1). Det handlar alltså om en jämförelse mellan den summa som stjäls från det offentliga i låg- och medelinkomstländer – som till stor del göms undan i skatteparadis och världens stora finansiella centra – och den totala summan bistånd som världens länder ger. Siffran som figurerade i media hade alltså ingen direkt relation till den faktiska graden korruption i biståndet och det finns inget stöd för att en tredjedel av biståndsmedel förvinns. Det felaktiga påståendets spridning i Sverige såväl som internationellt understryker vikten av att lyfta fram och förhålla sig till den faktiska evidens som finns vad gäller korruptionens omfattning.

Hur stor andel av biståndet går då förlorad i korruption? Det faktum att vissa former av korruption är brottsliga handlingar och därmed pågår i det dolda bidrar till att kunskapen om problemets omfattning är väldigt begränsad. Frågor som, givet detta, blir angelägna att besvara är vilken samlad evidens som finns om korruptionens omfattning inom utvecklingssamarbetet och vad denna baseras på, alltså hur man mäter – och kanske i bredare mening *bör* mäta och förhålla sig till – förekomsten av korruption inom biståndet. Hur relaterar, till exempel, problemet med förskingring av biståndsmedel till den generella korruptionsgraden i mottagarländer? Bör den korruption som upptäcks ses som toppen av ett isberg? Är ett stigande antal korruptionsfall ett tecken på ökande korruption eller på en mer effektiv korruptionsbekämpning? Är Sidas nolltolerans mot korruption rimlig givet att biståndsbehovet ofta är som störst i länder med hög korruption (ofta kallat ”the aid-corruption paradox”, se Bauhr et al., 2013; Bauhr, 2014)? Syftet med denna underlagsrapport är att ge en sammanfattande bild av vad existerande forskning och övriga publikationer (så kallad grå litteratur) har att säga om hur omfattande problemet med korruption inom biståndet är. Redan här bör sägas att evidensen är fragmentiserad och svår att entydigt sammanställa.

Rapporten är strukturerad på följande sätt. Inledningsvis beskrivs den metod som använts för att samla in och sammanställa den kunskap om relationen mellan bistånd och korruption som rapporten baseras på. Detta inbegriper en redogörelse för hur akademisk respektive grå litteratur genomförts och sammanställts samt en diskussion kring de begränsningar som präglar metoden och litteraturöversikten i stort. Därefter presenteras en sammanställning av de resultat och slutsatser som genererats, i relation till ett antal olika ämnesområden eller frågeställningar, i de publikationer

som ingår i översikten. Här presenteras först den litteratur som undersökt relationen mellan korruption och biståndseffektivitet, varefter studier och rapporter som fokuserat på biståndets påverkan på korruption diskuteras. Detta följs av en sammanställning av de slutsatser som kan dras kring korruptionens omfattning och kostnad inom utvecklingssamarbetet, förekomsten av korruption inom humanitärt bistånd och bistånd till fragila och konfliktdrabbade stater, samt korruptionens grad av påverkan på specifika sektorer eller kanaler för bistånd. Till sist presenteras statistik kring korruptionen inom det Sidafinansierade biståndet och en diskussion kring några aspekter av Sidas antikorrupsionsarbete, varpå slutsatser dras och möjliga lärdomar utifrån översikten diskuteras.

1.1 Metod

De resultat som sammanställs i denna underlagsrapport baseras på en genomgång av akademisk forskning och grå litteratur som berör korruption inom biståndet. De studier som undersöker just frågan om vilken summa, eller andel av, biståndsmedel som förvinns i korruption är få och har olika utgångspunkter, inriktning samt metoder för att mäta korruption, medan litteraturen som i bredare mening undersöker relationen mellan korruption och bistånd är omfattande. Givet detta, och att denna översikt gjorts under en begränsad tidsperiod, så har tillvägagångssättet väglett av metodologiska anvisningar för en rapid evidence assessment⁴ samt vissa steg i, eller aspekter av, en scoping review (se e.g. Munn et al., 2018). Båda dessa metoder utgår ifrån de steg och den systematik som tillämpas vid genomförandet av systematiska forskningssammanställningar (se e.g. Gough et al., 2012; Higgins et al., 2019). En scoping review är dock mer utforskande i förhållande till ett visst forskningsfält och en rapid evidence assessment, liksom en quick scoping review,⁵ förenklar sammanställningen av litteraturen avsevärt, till exempel genom användandet av färre källor, en mer begränsad genomgång av grå litteratur och en enklare form av resultat-sammanställning. Nedan beskrivs det specifika tillvägagångssätt som använts vid insamlingen och sammanställningen av akademisk respektive grå litteratur.

⁴ <https://webarchive.nationalarchives.gov.uk/20140402163359tf/http://www.civilservice.gov.uk/networks/gsr/resources-and-guidance/rapid-evidence-assessment/what-is>

⁵ Ibid.

1.1.1 Akademisk litteratur

Huvuddelen av den litteratur som genomsökts för denna sammanställning utgörs av vetenskapliga publikationer. Litteratursökningar utfördes i databasen Web of Science (<http://apps.webofknowledge.com>) under perioden september-oktober 2020. Sökningarna begränsades till publikationer som utkommit under de senaste 20 åren, alltså under perioden 2000–2020, och gjordes enligt en specifik söksträng innehållandes nyckelord samt boolska operatorer, trunkering, frassökning och jokerkort.⁶ Uppgifter kopplade till sökningarna, såsom sökstrategi, datum och söktermer, sparades och bibliografiska referenser överfördes i dess helhet till en Excel-fil. Inför en första genomgång av den akademiska litteraturen utarbetades ett kodningsprotokoll.

Sökningarna i Web of Science genererade totalt 464 träffar. Efter en genomgång av samtliga sökträffars titlar och abstracts (samt i vissa svårbedömda fall hela studier) sorterades 100 publikationer – de som bedömdes fokusera på frågor kring relationen mellan korruption och bistånd eller utvecklingsinsatser – ut för fulltextgranskning. Efter fulltextgranskningen bedömdes 39 publikationer vara relevanta för inkludering i översikten. De 61 publikationer som inte inkluderades efter fulltextgranskningen uteslöts för att de i huvudsak undersöker andra frågor än just relationen eller sambandet mellan bistånd och korruption. Till de 39 studier som inkluderats adderades sex publikationer, som inte ingått i träfflistan vid sökningarna i Web of Science, som identifierats som relevanta genom läsningen av, och referenser funna i, övriga studier. Således utgörs den akademiska litteraturen som ingår i denna sammanställning av totalt 45 studier, varav alla publicerats, en majoritet som artiklar i vetenskapliga tidskrifter och ett fåtal som böcker eller kapitel i antologier. De 45 publikationerna kodades till sist enligt det kodningsprotokoll som utvecklats tidigare och varje studies resultat och slutsatser i förhållande till översiktens ämnesområde sammanfattades.

⁶ Följande söksträng användes: TS= ("foreign aid" OR "development aid" OR "development assistance" OR "foreign assistance") AND TS=(Corrupt* OR steal OR stolen OR lost OR diversion OR fraud* OR embezzle* OR "rent seeking" OR improper OR "elite capture" OR misconduct OR peculate* OR appropriat* OR misappropriat*).

1.1.2 Grå litteratur

Utöver den akademiska litteraturen har även grå litteratur med fokus på korruption inom biståndet, utgiven under perioden 2000–2020, samlats in. Huvuddelen av publikationerna inom denna kategori utgörs av utvärderingar, rapporter, litteraturoversikter, policydokument och artiklar som publicerats i tryckt eller digital form av statliga, icke-statliga, regionala eller internationella bistånds- eller forskningsinriktade organisationer. I likhet med forskningen på området så är mängden grå litteratur som fokuserar på korruption inom utvecklingssamarbetet omfattande samtidigt som andelen publikationer som specifikt berör problemets förekomst är relativt liten. Av denna anledning har det inte varit möjligt att gå igenom all grå litteratur på området; sökningen har istället fokuserats till vissa för ändamålet speciellt relevanta och intressanta källor. Sökningar har huvudsakligen genomförts i Sidas publikationsdatabas för årsredovisningar, rapporter och utvärderingar, Transparency Internationals publikationsdatabas och OECD:s databas för publikationer och rapporter. Sökningarna i dessa databaser har kompletterats med handsökningar i Googles sökmotor, varefter de mest relevanta träffarna sammanställts och kodats. Då databaserna som använts för sammanställning av grå litteratur är olikartade och inte alltid tillåter avancerade sökningar (e.g. söksträngar och boolska operatorer) så har dessa sökningar genomförts på ett mindre systematiskt sätt än sökningen och sammanställningen av akademisk litteratur. Dock så har även dessa sökningar centrerats kring olika kombinationer av termerna i söksträngen som användes för den akademisk litteraturen (se ovanstående fotnot).

Till skillnad från sammanställningen av den akademiska litteraturen, vilken i sin helhet genomfördes av en person, så sammanställdes den grå litteraturen av två personer, där en person genomförde sökningarna och sammanställde och kodade publikationer i en Excel-fil varefter rapportförfattaren gick igenom de insamlade publikationerna och genomförde en relevansbedömning. 102 publikationer samlades in och kodades i det första steget. Efter genomgången, där mindre relevanta publikationer samt dubletter (i fall där utvärderingar eller rapporter samproduceras så publiceras de ofta av flera olika organisationer, ibland olika årtal) uteslutits medan andra adderats då de identifierats som relevanta via referenser i insamlade publikationer, kvarstod ett urval bestående av 42 publikationer. Liksom i fallet med den akademiska litteraturen så sammanfattades dessa publikationers resultat och slutsatser i förhållande till översiktens ämnesområde. Sammanlagt baseras alltså denna litteratursammanställning på 87 publikationer.

1.1.3 Avgränsningar

Metoden för denna underlagsrapport präglas av vissa begränsningar som i huvudsak relaterar till litteraturgenomgångens omfattning och systematik. Givet den begränsade tidsramen för litteratursammanställning, och att den inte genomförts – som är brukligt vid systematiska forskningssammanställningar – av ett team där sökningar och verifiering kan ske i flera steg av ett flertal personer, så finns risk för partiskhet i relevansbedömningen. Vidare har sammanställningens bredd och djup begränsats av att enbart en vetenskaplig databas använts för insamling av akademisk litteratur. Risken att missa viktiga publikationer har emellertid minimerats genom den grundliga läsningen av litteraturöversikter i de publikationer som insamlats. I de få fall där studier av relevans för denna sammanställning, som inte redan identifierats genom databassökningarna, citerats i en vetenskaplig publikation så har dessa adderats till sammanställningen.

Litteratursammanställningen har vidare avgränsats genom en begränsad genomgång av grå litteratur. Givet underlagsrapportens ambition att täcka in evidens och erfarenheter kopplade till korruption inom det svenska biståndet, vilka den akademiska litteraturen i liten utsträckning fokuserar på, så bedömdes det som särskilt viktigt att gå igenom Sidas publikationsdatabas. Utöver denna källa sågs det som viktigt att inkludera relevanta publikationer utgivna av centrala internationella aktörer inom utvecklingssamarbetet, såsom FN-organ, Världsbanken och OECD, samt av organisationer som primärt arbetar med korruptionsfrågor, framför allt Transparency International och Chr. Michelsen-institutets U4 Anti-Corruption Resource Centre. Även publikationer utgivna av andra multi- och bilaterala utvecklingsaktörer ingår i sammanställningen men dessa källor har inte genomsökts i sin helhet. Av dessa skäl ingår inte all relevant litteratur i sammanställningen och underlagsrapporten bör därför inte ses som avspeglande all relevant kunskap inom området. För transparens och replikerbarhet återges sökprotokollet för insamlingen i Appendix 1.

2 Internationellt bistånd och korruption

Resultaten från urvalet (87 publikationer) presenteras till största del i detta avsnitt. De rapporter som specifikt kopplar till svenska förhållanden redovisas i avsnitt 3. Som klargjorts tidigare så besvarar endast en liten andel av publikationerna frågan om vilken summa, eller andel av, biståndsmedel som försvinner i korruption. Vidare så hanteras denna fråga, i de studier och rapporter som tar sig an den, på väldigt olikartade sätt, vilket gör att evidensen är fragmentiserad och svår att sammanställa och jämföra. Underlagsrapporten tar därför ett något bredare grepp kring frågan om korruption inom utvecklingssamarbetet och utgår i resultatdiskussionen ifrån ett antal fokusområden som korresponderar till de forskningsfält som under litteraturgenomgången identifierats som relevanta i relation till frågan om relationen mellan korruption och bistånd. Dessa innefattar frågan om sambandet mellan korruption och biståndseffektivitet, biståndets effekter på korruptionen i mottagarländer, förekomsten av korruption inom biståndsinsatser samt i vilken grad och hur korruptionsrisker och -nivåer kan kopplas till olika samhällssektorer, geografiska områden, former av och kanaler för bistånd. Detta föregås av en kort diskussion kring olika sätt att definiera och mäta korruption.

2.1 Olika sätt att mäta korruptionens omfattning

Även om de flesta är överens om att frågor om korruptionens förekomst och kostnad inom utvecklingssamarbetet är svåra att besvara på ett tillfredsställande sätt så finns ett antal indikatorer som brukar användas för att uppskatta problemets omfattning. Tre indikatorer på korruptionens omfattning som är vanligt förekommande är: (1) anmälda och bekräftade fall av korruption i förhållande till den totala volymen bistånd; (2) enkätdata kring den allmänna graden av korruption – eller kring specifika aspekter av korruption såsom mutor – i ett land eller en viss sektor; och (3) utbetalda medel eller insatser i förhållande till deras utfall eller resultat.⁷ Den tredje indikatorn kan exempelvis handla om att studera andelen insatsvaror eller medel som nått fram till specifika mottagare,

⁷ Se e.g. Kenny, 2017 och Sidas diskussion om korruptionsmått: <https://www.sida.se/om-sida/nyheter/hur-mycket-korruption-finns-i-bistandet>

vilket ger ett mått på den andel som stulits eller på annat sätt gått förlorad på vägen. Dessa tre mått fångar i hög utsträckning korruption i bredare mening än just förskingringen eller stölden av pengar då definitionen av korruption i de flesta fall inkluderar icke-monetära former av missbruk av förtroende, makt och position för egen vinning, såsom mutor, trakasserier och gynnande av särintressen. Den utsträckning i vilken man kan fånga olika dimensioner eller kategorier av korruption beror i slutändan på den data som finns tillgänglig, och den är ofta ofullständig.

I de studier som gått igenom för denna sammanställning förekommer ytterligare metoder för att försöka mäta korruptionens omfattning. Ett exempel är analysen av sambandet mellan biståndsinflöden och kapitalflykt, vilket dock endast fångar just andelen medel som lämnar landet och helt utelämnar småskalig korruption. En annan, mindre direkt, indikator på korruptionen inom biståndet som förekommer i studierna är jämförelsen av olika biståndsprojekts påverkan på korruptionsaktiviteter i kringliggande lokalsamhällen.

Charles Kenny på Center for Global Development⁸ argumenterar för ett ökat fokus på utfall, alltså på i vilken utsträckning man åstadkommit det man tänkte sig och som kan ses som rimligt givet den summa medel som utbetalats. Anledningen till detta är, enligt Kenny, att ett fokus på bekräftade fall sannolikt leder till en underskattning av problemet eftersom många fall inte upptäcks, medan ett fokus på generella korruptionsmått i mottagarländer leder till felaktiga och potentiellt överskattade korruptionsuppskattningar.

De studier och rapporter som ingår i denna sammanställning, som syftar till att bedöma graden av korruption inom biståndet, utgår ifrån väldigt olikartade mått på eller indikatorer för korruption där vissa avser mäta storskalig och andra småskalig korruption. Därtill utgår man även ifrån olika definitioner och aspekter av korruption. En del studier undersöker korruptionsgraden inom biståndet i stort medan andra studerar korruption på lokal nivå eller på specifika mottagarländer, regioner, givare, insatser eller biståndstyper. Detta gör den samlade evidensen fragmentarisk och svår att jämföra och dra samlade slutsatser av.

⁸ <https://www.cgdev.org/blog/how-much-aid-really-lost-corruption>

2.2 Korruption och biståndseffektivitet

(Antal studier i denna del: 15. Varav grå litteratur: 5)

En viktig fråga kopplad till relationen mellan korruption och bistånd är hur korruptionen i partnerländer påverkar biståndseffektiviteten. Begreppet biståndseffektivitet hamnade i fokus för den internationella debatten kring utvecklingssamarbetets resultat och verkningsgrad i början av 2000-talet då Millenniemålsagendan, och sedermera Parisdeklarationen för biståndseffektivitet,⁹ antogs. Det saknas konsensus vad gäller den exakta definitionen av biståndseffektivitet (Burall och Roodman, 2006: 3) men begreppet åsyftar i bred mening biståndets påverkan på olika aspekter av utveckling och hur denna kan förbättras och maximeras, särskilt genom ett ökat fokus på principerna ägarskap, fokus på resultat, inkluderande partnerskap, transparens och delat ansvar.¹⁰

Studier som undersöker relationen mellan korruption och biståndseffektivitet fokuserar i hög grad på hur mottagarländers korruptionsgrad påverkar biståndets inverkan på ekonomisk tillväxt, alltså huruvida och i vilken utsträckning korruption hämmar biståndets tillväxthöjande effekt. Sammantaget finner de flesta studier att korruption har en negativ inverkan på biståndseffektiviteten. Economides et al. (2008), till exempel, visar – baserat på en studie av 75 mottagarländer – att bistånd har en direkt positiv effekt på tillväxt, vilken dock mildras avsevärt genom fördelssökande och korruption. Detta är särskilt fallet i länder med stora offentliga sektorer på grund av den korruption som finns inom statsapparaten. Även Schudel (2008) pekar på korruptionens negativa effekter på biståndseffektiviteten genom regeringstjänstemäns användande av biståndsmedel i privata snarare än offentliga syften. Korruptionens negativa påverkan på biståndseffektiviteten förstärks vidare, enligt Wright (2010), i politiska system som uppmuntrar till personröster då bistånd i dessa kontexter i högre utsträckning används i politiskt motiverade syften. Även Lee et al. (2016), Nelson-Nuñez och Pizzi (2019) och Tosun et al. (2020) drar slutsatsen att korruption utgör ett viktigt hinder för biståndseffektivitet.

Medan flera studier specifikt betonar korruptionsrisken inom statliga institutioner så understryker Lee et al. (2016) att även bistånd som kanaliseras via icke-statliga organisationer lämnar utrymme för korruption som riskerar att hämma biståndseffektiviteten. Harb & Hall (2019) skiljer

⁹ <https://www.oecd.org/dac/effectiveness/34428351.pdf>

¹⁰ <https://www.oecd.org/dac/effectiveness/45827300.pdf>

sig från övriga studier genom att inte finna belägg för att korruption begränsar biståndets positiva effekt på tillväxt. Enligt deras resultat måste dock biståndet utgöra en större andel av ekonomin (minst 9,5% av bruttonationalprodukten, BNP) i länder med högre korruption än i länder med en lägre korruption (där tröskelvärde är 3,44% av BNP) för att ha en positiv inverkan på tillväxten.

Samtidigt som det finns ett etablerat negativt samband mellan korruption och biståndseffektivitet så mottar länder där korruptionen är hög också mest bistånd (de la Croix och Delavallade, 2014; Alesina och Weder, 2002; Transparency International, 2016; OECD, 2017). Detta förklaras till stor del av ”the aid-corruption paradox” – att de länder som präglas av en hög grad av fattigdom och utsatthet, och därmed har det största biståndsbehovet, ofta även har en hög korruptionsnivå (Bauhr, 2014). Enligt Schudel (2008) svarar biståndsgivare på denna problematik på olikartade sätt beroende på den egna korruptionsgraden. Mindre korrupta biståndsgivare tenderar, baserat på Schudels studie, att koncentrera biståndet till mindre korrupta mottagarländer medan mer korrupta givare inte har samma känslighet för mottagarländers korruptionsgrad i sina allokeringsbeslut. Sida konstaterade dock i sin årsrapport om myndighetens hantering av korruptionsmisstankar under 2018 att två tredjedelar av världens länder hamnar i den mer korrupta halvan av Transparency Internationals korruptionsindex¹¹ samt att en stor majoritet av samarbetsländerna präglas av en hög korruptionsgrad (Sida, 2019: 4). Av Sidas 20 största mottagarländer hade alla utom ett land – Rwanda – en högre korruptionsgrad än det globala snittvärdet (ibid). Detta understryker både utvecklingssamarbetets inneboende korruptionsproblematik och behovet av antikorrupsionsarbete såväl inom biståndet som i partnerländer. Korruptionens globala natur (Schudel, 2008; OECD, 2014:3) gör dock att antikorrupsionsarbete inom biståndet inte kan begränsas till enbart mottagarländer.

Av den genomgångna litteraturen kan två slutsatser dras:

1. Korruption har en negativ effekt på biståndets resultat.
2. Korruption är ett globalt problem som inte endast förekommer i fattiga länder. Det internationella samtalet och påverkansarbetet kopplat till antikorrupsion behöver därmed pågå på alla nivåer, överallt.

¹¹ <https://www.transparency.org/en/cpi>

2.3 Biståndets effekter på korruption

(Antal studier i denna del: 23. Varav grå litteratur: 3)

Utöver frågan om hur korruptionen i ett mottagarland påverkar biståndets effektivitet så har ett antal studier undersökt biståndets direkta eller indirekta påverkan på mottagarländers korruptionsgrad. Utgångspunkten för dessa är att bistånd inte enbart drabbas av korruption utan även i sig kan bidra till ökad korruption och därmed ytterligare urholka biståndseffektiviteten (e.g. Hodler, 2007; Younsi et al., 2019). Den samlade evidensen inom litteraturen som undersöker biståndets påverkan på korruptionen, vilken till stor del baseras på kvantitativa studier som jämför ett större antal länder, visar dock på motstridiga samband mellan bistånd och korruptionsgrad. Den teoretiska grunden för många studier inom området vilar på antagandet att biståndet skapar incitament att försöka tillskansa sig delar av detta inkomstillskott genom otillbörligt agerande (DfID, 2015: 26; Berkman, 2008: 223).

Några av de studier som ingår i underlagsrapportens urval pekar på ett i huvudsak positivt samband mellan bistånd och korruption. Knack (2001), till exempel, finner att högre biståndsnivåer eroderar kvaliteten i ett lands styrning med avseende på den byråkratiska kvaliteten, korruptionsnivån och graden av rättssäkerhet. Även Younsi et al. (2019) och Kurtoglu Eskisar och Komsouglu (2015) drar slutsatsen att bistånd kan leda till ökad korruption. Svensson (2000) finner ett samband mellan bistånd och ökande korruption i länder med konkurrerande sociala grupper – men ett svagt *motsatt* samband i länder som inte präglas av detta – och drar slutsatsen att förväntan om biståndsmedel kan räcka för att minska det produktiva användandet av offentliga resurser i dessa kontexter. Djankov et al. (2009) visar på ett samband mellan ett större antal givare (så kallad givarfragmentering), vilket ofta även innebär ett högre biståndsinflöde, och ökad korruption inom statliga institutioner i mottagarländer.

Ett par fallstudier i urvalet finner även de ett positivt samband mellan bistånd och korruption. I sin studie av det internationella biståndet till Palestina under Arafats styre pekar Shehada (2015) på att politiseringen av bistånd kan leda till en eskalerande korruption genom den politiska elitens ökade möjligheter att exploatera resurser medförande politiska och individuella vinster. Ett liknande argument framförs av Mwenda och Tangri (2015) i en studie kring biståndets effekter på korruptionen i Uganda. Enligt studien har det höga biståndsfördelningen till landet bidragit till ett icke-transparent och oansvarigt användande av resurser och i

förlängningen stärkt regimen. Dessa fallstudiers slutsatser är i linje med Hodlers (2007) argument att bistånd kan främja fördelssökande, och därmed bidra till en låg biståndseffektivitet, i länder med stora biståndsinflöden och låg institutionell kvalitet.

En majoritet av de studier i urvalet som undersöker just biståndets effekter på korruption är emellertid mer nyanserade i sina slutsatser. Menard och Weill (2016) finner inget signifikant kausalt samband mellan bistånd och korruption i någon riktning. Dijkstra (2018b) understryker att den samlade evidensen som visar på biståndets korruptionshöjande effekt är begränsad samt att studiers resultat till stor del beror på urval, data, tidsperioder och metoder. Baserat på en kvantitativ analys finner Tavares (2003) att bistånd generellt sett minskar korruptionsgraden och pekar på två olika faktorer – de regler och villkor som tillämpas inom utvecklingssamarbetet och de ökade resursernas möjliggörandet av lönehöjningar inom den offentliga sektorn – som tänkbara förklaringar till den korruptionshämmande effekten. I en studie som specifikt fokuserar på mottagarländer i Afrika söder om Sahara drar Mohamed et al. (2015), i likhet med Tavares, slutsatsen att bistånd – bilateralt såväl som multilateralt – sammantaget minskar korruptionen samt att den reducerande effekten är större i *mer* korrupta länder. Även Okada och Samreth (2012) finner stöd för att biståndet reducerar korruption men – i motsats till Mohamed et al. (2015) – att detta är fallet främst i *mindre* korrupta länder.

Flera studier indikerar att biståndets inverkan på korruptionen i partnerländer skiljer sig åt mellan givare (Okada och Samreth, 2012; Mohamed et al., 2015; Brazys et al., 2017; Isaksson och Kotsadam, 2018) samt typ av kanal (Asongu och Jellal 2013; Dijkstra 2018; Kavanagh och Chen 2019). En studie finner också en koppling till vilken sektor det kanaliseras till (Efobi et al., 2019). Vad gäller givarens betydelse så visar Mohamed et al. (2015) att effekten på korruptionsgraden varierar mellan olika bilaterala givare, där bistånd från Tyskland och USA har en korruptionsreducerande effekt medan bistånd från vissa andra länder antingen är positivt korrelerat med, eller inte har någon betydande effekt på, korruptionsgraden. Okada och Samreth (2012) visar, till viss del i motsats till Mohamed et al. (2015), att bilateralt bistånd från de största givarna – USA, Storbritannien och Frankrike – inte har någon effekt på korruptionsgraden medan multilateralt bistånd minskar korruptionen. Två olika studier (Brazys et al., 2017; Isaksson och Kotsadam, 2018) jämför effekterna av biståndsprojekt finansierade av Kina och Världsbanken vad gäller förändringar i korruptionsnivån på lokal nivå i de samhällen där biståndsprojekten utförs. Båda dessa studier finner att kinesiska

bistandsprojekt driver på den lokala korruptionen medan Världsbankens bistandsprojekt reducerar (Brazys et al., 2017) eller inte har någon påvisbar effekt på (Isaksson och Kotsadam, 2018) lokal korruption. Enligt Isaksson och Kotsadam så drivs inte den korruptionshöjande effekten kring kinesiska projekt av en ökning i ekonomisk aktivitet, utan av en påverkan på normer.

Vad gäller frågan om hur biståndets kanalisering påverkar korruptionseffekten så finner Asongu och Jellal (2013) att bistandsmedel som går via den offentliga sektorns konsumtionsutgifter ökar korruptionsnivån medan en kanalisering av bistandsmedel genom privata aktörer minskar korruptionen. En sammanställning av studier om hur budgetstöd påverkar korruption (Dijkstra, 2018a) finner motstridiga resultat. Budgetstöd kopplar dock ofta till ökade ansträngningar att övervaka och motverka korruption, även om följder såsom åtal och straff många gånger är begränsade. Genom en studie av bistånd kanaliserat via den Globala fonden mot aids, tuberkulos och malaria till 112 länder under perioden 2003–2017 finner Kavanagh och Chen (2019) att fondmedel bidragit till förbättringar av olika aspekter av demokratisk styrning, däribland korruptionskontroll. Fonden har kopplats till ett antal uppmärksammande korruptionsfall vilka diskuteras i rapportens kommande avsnitt.

Vad gäller sektorallokeringens betydelse för effekter på korruptionsnivån så visar Efobi et al. (2019) att stöd till ekonomisk infrastruktur samt multisektor- och programstöd minskar korruptionen då stödets användande kan verifieras genom fysiska ”outputs” (exempelvis infrastruktur) medan bistandsflöden till fattigdomsbekämpning och social infrastruktur, såsom utbildning och hälsovård, i mer korrupta länder skapar incitament som bidrar till ökad korruption.

Sammantaget kan man, baserat på de studier kring relationen mellan bistandsflöden och korruption som redovisats här, dra slutsatsen att resultaten till stor del är motstridiga. Ett antal studier finner att bistånd främjar korruption (Knack, 2001; Mwenda och Tangri, 2005; Hodler, 2007; Djankov et al., 2009; Kurtoglu Eskisar och Komsouglu, 2015; Shehada 2015; Younsi et al., 2019). Andra studier finner att biståndet har en reducerande, eller obetydlig, effekt på korruptionsnivån i mottagarländer (Tavares, 2003; Okada och Samreth, 2012; Mohamed et al., 2015; Menard och Weill, 2016; Dijkstra, 2018a, 2018b). De studier som försökt gräva djupare i frågan om vilken typ eller form av bistånd som antingen främjar eller hämmar korruptionen i mottagarländer betonar

betydelsen av givare, mottagare, biståndsform och kanal (Svensson, 2000; Asongu och Jellal, 2013; Brazys et al., 2017; Isaksson och Kotsdam, 2018; Efobi et al., 2019; Kavanagh och Chen, 2019). Flera studier antyder att bilateralt bistånd under vissa omständigheter kan öka korruptionen i högre grad än multilateralt bistånd medan ingen studie i urvalet visar på det motsatta (Okada och Samreth, 2012; Brazys et al., 2017; Isaksson och Kotsdam, 2018). En slutsats som framförs i ett flertal studier är att medvetna metoder och strategier för att minska korruptionen, såsom bindande policyåtaganden, stöd till reformer av den offentliga sektorn och allokeringen av biståndsmedel till antikorrupsionsinsatser är centrala för minimeringen av korruptionen (e.g. Knack, 2001; Mohamed et al., 2015; Svensson, 2000; UNECA, 2016).

Två övergripande slutsatser från en läsning av litteraturen i urvalet är att:

1. Bistånd kan både öka och begränsa korruption i ett partnerland.
2. Vissa av biståndets effekter på korruption kan påverkas från givarhåll.

2.4 Korruptionens omfattning inom internationellt bistånd

Varken korruptionens totala globala omfattning eller kostnad kan definitionsmässigt beräknas på ett tillförlitligt sätt. Trots detta så citeras ofta global korruptionsstatistik med oklart ursprung och svårbedömd reliabilitet av internationella organisationer, biståndsorganisationer och civilsamhällesaktörer, vilket problematiseras i en rapport av Chr. Michelsen-institutets U4 resurscenter för antikorrupcion (Wathne och Stephenson, 2021). Flera internationella aktörer, däribland FN:s säkerhetsråd (2018) och OECD (2013), har citerat statistiken att korruptionens årliga globala kostnad uppgår till omkring 2,6 biljoner dollar, eller fem procent av världens samlade BNP, varav cirka en biljon dollar utgörs av mutor. I U4:s rapport, vilken spårar originalkällorna bakom, och grunden till beräkningen av, denna och annan korruptionsstatistik dras slutsatsen att påståendet att en biljon betalas i mutor varje år baseras på oklara uppskattningsmetoder, och därmed är problematiskt, medan påståendet att korruptionens totala kostnad uppgår till 2,6 biljoner dollar årligen är helt ogrundat (Wathne och Stephenson, 2021: 9-11). Rapporten pekar också på att uppskattningar av korruptionens omfattning och av dess kostnad ibland sammanblandas.

Även om uppskattningar av korruptionens totala kostnad såväl som av de specifika summor som förskingras, betalas i mutor osv. är osäkra så är det tydligt att låg- och medelinkomstländers ekonomier – och i förlängningen dess invånare – bär en oproportionerligt stor börda vad gäller korruptionens kostnader (Center for Strategic and International Studies, 2014). Korruptionen blir vidare alltmer sofistikerad genom exempelvis offshore-konton, icke-transparenta verksamheter och falska välgörenhetsorganisationer (Ibid). Den plundring och det fördelssökande som korruptionen innebär har en starkt avskräckande effekt på investeringar och företagande, vilket avsevärt underminerar länders utvecklingspotential (Cooksey, 2012). I avsnitt 2.1 framträder ett tydligt negativt samband mellan korruption och biståndseffektivitet. Givet detta, och den förskingring som oundvikligen även drabbar utvecklingssamarbetet (Adedokun, 2015), så är det centralt att öka förståelsen för hur, i vilka sammanhang och i vilken omfattning korruptionen specifikt drabbar utvecklingssamarbetet.

2.4.1 Hur omfattande är korruptionen?

(Antal studier i denna del: 15. Varav grå litteratur: 7)

I ett försök att mäta korruptionens omfattning inom biståndet genom antal korruptionsfall (vilket normalt sett omfattar förskingring och stöld såväl som vissa former av trakasserier, intressekonflikter och SEAH) så fann Kenny (2017a) genom en analys av projekt finansierade av Världsbanken mellan 2007 och 2012 att korruption upptäckts i kontrakt motsvarande 0,1 procent av den totala biståndsvolymen. Enligt statistik sammanställd av Världsbanken¹² så spärrades eller bestraffades 49 företag eller individer som mottagit medel från banken efter bekräftade korruptions- eller bedrägerianklagelser under 2020. Totalt sett har fler än 1000 företag eller individer spärrats eller bestraffats av Världsbanken genom åren. Dessa företag stoppas från vidare stöd och regeringarna i de länder som projekten pågått i informeras. Enligt Chêne (2016) bedömde USA:s biståndsorgan USAID graden av ”felaktiga utbetalningar” till 0,85% under 2008, vilket sjönk till 0,28% år 2009, medan graden upptäckt bedrägeri, alltså en mer specifik form av korruption, inom FN-systemet beräknats till 0,03%. Sammantaget för 28 FN-organ upptäcktes bedrägeri motsvarande en summa på 384 miljoner dollar under perioden 2008–2014.

¹² <https://www.worldbank.org/en/topic/governance/brief/anti-corruption>

Sida (2021) rapporterar att man under 2020 registrerade 326 ärenden om *misstänkt* korruption, oegentligheter eller andra missförhållanden i 156 biståndsprojekt. Under samma år fanns registrerade misstankar i 8% av Sidas aktiva biståndsprojekt. Detta kan jämföras med 261 registrerade ärenden under 2019 (Sida, 2020) och antalet registrerade ärenden om misstankar har överlag ökat de senaste åren, vilket enligt Sida speglar att man utvecklat bättre system och metoder för att upptäcka och utreda korruption snarare än en ökande korruption (korruptionen inom Sida och det svenska biståndet diskuteras vidare i kapitel 3 i denna rapport). Som Kenny (2017a) betonar så är siffror över registrerade fall dock med största sannolikhet underskattningar av korruptionen då inte alla fall av korruption upptäcks eller rapporteras.

Gällande Världsbankens stöd så drar Winters (2014) slutsatsen, baserat på en analys av bankens slutredovisning av projekt där resultat och effektivitet bedöms, att andelen projekt som haft problem med "aid capture" under perioden 2002–2005 var mellan 15% och 32%. Aid capture definieras här som den politiska elitens användande av bistånd i syften och för projekt som gynnar dem själva och är alltså inte detsamma som förskingring eller stöld av biståndsmedel. Enligt Winters uppstår färre problem med denna form av korruption i projekt som är mer avgränsade och väldefinierade. Sådana projekt möjliggör bättre ansvarsfördelning och ansvarsutkrävande, tydligare resultatinformation och en bättre identifiering av intressenter och mottagare. Vidare konstaterar Winters, som flera andra, att problemet är större i mer korrupta mottagarländer.

Ett annat sätt att mäta just "aid capture" är att titta på "läckaget" av biståndsmedel till utländska bankkonton. I en studie av de mest biståndsberoende länderna, mätt som andelen bistånd av BNP, visar Andersen et al. (2020) att bistånd sammanfaller med en ökning i banköverföringar till finansiella centra kända för banksekretess. Graden av läckage är i snitt 7,5%, vilket innebär att en biståndsutbetalning på 100 USD följs av en ökning i insättningar på utländska bankkonton motsvarande 7,5 USD. Läckaget ökar med mottagarlandets biståndsberoende och korruptionsgrad. Problemet med utflödet av bistånd från mottagarländer betonas även av Werlin (2005: 518) och enligt en rapport av Chr. Michelsen-institutet (2016:8), bedöms biståndsmedel till ett värde av över 30 miljarder dollar årligen föras ut ur afrikanska länder till utländska bankkonton av politiker och statstjänstemän. Detta tyder på att styrande politiker och byråkrater i de länder som tar emot mest bistånd inte bara i någon grad styr biståndsmedel till sektorer eller projekt som gynnar deras syften utan även i vissa fall förskingrar biståndsmedlen

genom överföringar till utlandet (Andersen et al., 2020: 19). Sammantaget pekar Winters (2014), Andersen et al. (2020) och även Sidas årsrapport (2020) på sambandet mellan ett högt biståndsmottagande (eller -beroende), en hög generell korruptionsgrad och problemet med korruption inom utvecklingssamarbetet. I Sidas fall rapporteras en majoritet av korruptionsmisstankar från afrikanska länder och sviktande och konfliktdrabbade stater.

Ett antal studier undersöker förekomsten av korruption på den lokala nivån. Nikolova och Marinov (2017) studerar användningen och effekterna av katastrofbistånd från staten till kommuner i Bulgarien efter översvämningar 2007 och finner att en ökning i stöd per capita med 10% ledde till en 9,8% ökning i korruptionen. Studien undersöker alltså inte internationellt bistånd men visar att omfördelning av resurser till den lokala nivån kan ha effekter på den lokala korruptionen (Nikolova och Marinov, 2017: 1482). Beekman et al. (2013) visar på förekomsten av lokal korruption i Liberia genom att mäta mängden jordbruksinsatsvaror, som distribuerats av en internationell NGO, före och efter att de mellanlagrats på lokalorten. Exempelvis så försvann säd – som var en av insatsvarorna som distribuerades – i 36% av samhällena och i snitt försvann 2% av den totala mängd säd som distribuerats. Voors et al. (2019) utmanar den negativa bilden av korruption kopplad till användningen av biståndsmedel på lokal nivå genom ett fältexperiment i Sierra Leone. Studien finner genom att jämföra förskingringen av medel samt effektivitet i projektutförande mellan lokala ledare och andra sammansättningar av individer att lokala eliter inte förskingrar biståndsmedel i högre utsträckning och generellt sett är bättre på att leda och förvalta biståndsprojekt. Utifrån resultaten menar författarna att man inte bör fokusera på att utarbeta arbetssätt som kringgår lokala eliter, utan på hur en högre grad av lokalt deltagande och effektivitet i utförande kan åstadkommas (Voors et al., 2019: 5868).

Två studier undersöker korruptionens omfattning inom utvecklingsprogram genom att jämföra insatser och utfall (vilket ligger nära det mått som förespråkas av Kenny, 2017a, 2017b). Även om dessa inte specifikt studerar internationella biståndsprojekt är de intressanta av två skäl. Dels kan mekanismerna antas vara likartade, dels består många staters budgetmedel åtminstone till viss del av biståndsmedel. Olken (2006) undersöker i vilken grad ett statligt fattigdomsbekämpningsprogram i Indonesien präglas av korruption genom att jämföra mängden ris som distribuerats med den mängd som nått de tilltänkta mottagarna. Olken finner att minst 18% av riset inte nådde mottagarna och att 60% av denna

andel var avsedd för ett fåtal (endast 10%) byar. Detta antyder att korruptionen är koncentrerad till vissa platser, i detta fall etniskt heterogena områden med låg befolkningstäthet. Just matbistånd har av Institutet mot mutor (2019) framhållits som särskilt utsatt för korruptionsrisker på grund av mängden inblandade aktörer och långa beslutskedjor. Reinikka och Svensson (2004) jämför mängden utbetalt och mottaget bidrag till ugandiska grundskolor och finner att endast 13% av bidraget nådde skolorna. En stor andel av bidraget försvann i "local capture" av den lokala styrande eliten. Andelen som nådde skolorna varierade dock kraftigt mellan olika områden. Många skolor blev helt utan bidrag medan andra, framför allt skolor i ekonomiskt starkare områden med lägre korruptionsgrad, tog emot en större andel av bidraget. Det är svårt att bedöma hur generaliserbara dessa resultat är, bland annat har studierna sannolikt tillkommit utifrån ett identifierat problem med överföringar som man velat belägga. Inte desto mindre speglar de svårigheter att nå ut och omfördela resurser till mottagare i vissa utvecklingskontexter i viss grad "the aid-corruption paradox" och understryker korruptionens förstärkande effekt på ojämlikhet.

Övergripande slutsatser från en läsning av litteraturen i urvalet är att:

1. Siffror kring förekomsten av korruption inom olika organisationer och sammanhang varierar kraftigt, vilket sannolikt beror på olikartade definitioner av eller mått på korruption, metoder för datainsamling och kontexter.
2. Korruptionen förefaller vara högre i länder och samhällen där behov, fattigdom och utsatthet är högre.

2.4.2 Bistånd i humanitära och sviktande sammanhang

(Antal studier i denna del: 13. Varav grå litteratur: 11)

Som betonas i forskningsstudier och andra publikationer så präglas det humanitära biståndet och utvecklingssamarbetet i sviktande och konflikt-drabbade stater av särskilt stora korruptionsrisker (DfID, 2015; Dupuy och Divjak, 2015; Shipley, 2019; Jenkins et al., 2020; Sida, 2020). Vad gäller det humanitära biståndet så varierar riskerna kraftigt beroende på kontextuella förhållanden (Transparency International, 2016) men generellt sett så resulterar korruptionen inom dessa miljöer i att biståndets kvantitet såväl som kvalitet reduceras och i vissa fall även till att

humanitära kriser förlängs (Shipley, 2019; Jenkins et al., 2020). En faktor som bidrar till ökade korruptionsrisker inom det humanitära biståndet är den snabba och/eller omfattande tillströmning av medel till sviktande och institutionssvaga miljöer, vilken kan skapa förhållanden som uppmuntrar till ämbetsbrott och korruption (Murtazashvili, 2015). Utvecklings-samarbetets utmaningar i sviktande och konfliktdrabbade områden är många. En utvärdering av Sidas stöd till fredsbyggande i Somalia, rankat som ett av världens mest fragila länder enligt Fund for Peaces fragilitetsindex,¹³ menar att riskerna i dessa miljöer är så stora att en nolltolerans mot korruption inte är rimlig (Bryld, 2019: 44). I fall där biståndet politiserats, som i exemplet med Palestina under Arafats styre (Shehada, 2015), så finns inte endast en förhöjd risk för korruption eller oegentligheter, utan även en risk att internationellt bistånd blir en del av kontexten, och i förlängningen även av konflikten (Transparency International, 2020).

Jenkins et al. (2020) sammanställer kunskap om hur mycket humanitärt bistånd som gått förlorat i olika sammanhang på grund av korruption och bedrägerier. Här tar man bland annat upp att Transparency International i Sri Lanka efter tsunamikatastrofen 2004 rapporterade att katastrofbistånd till ett värde av 500 miljoner dollar försvunnit, vilket dock förnekades av den lankesiska regeringen (Jenkins et al., 2020: 4). Efter en oberoende granskning av medel från den Globala fonden mot aids, tuberkulos och malaria under 2010 avslöjades att 34 miljoner dollar av fondens bidrag kan ha förskingrats eller missbrukats i Djibouti, Mali, Mauretanien och Zambia (Jenkins et al., 2020: 4). Detta ska ha skett genom bland annat dokumentförfalskning, felaktig bokföring och försäljning av donerade läkemedel på svarta marknaden. Sverige, en viktig givare till fonden, som då utgjorde Sveriges fjärde största kanal för multilateralt bistånd, avbröt under en period sitt bidrag till fonden som ett svar på korruptionsfallen.¹⁴

I mars 2021 fick ett annat korruptionsfall kopplat till den Globala fonden stor uppmärksamhet. Detta efter att en utredning visat på förekomsten av ”sextortion”¹⁵ kopplat till fondens medel då chefer hos underleverantörer till fonden i Ghana tvingat kvinnor till sexuella handlingar i utbyte mot

¹³ <https://fragilestatesindex.org/>

¹⁴ <https://www.omvarlden.se/Branschnytt/nyhetsarkiv-2009-2014/20111/Troligt-att-Sverige-aterupptar-stodet-till-Globala-fonden/>

¹⁵ Sextortion definieras som missbruk av makt eller position för att få tillgång till en sexuell tjänst i utbyte mot en tjänst eller förmån (Eldén et al., 2020).

mat och boende (The Global Fund, 2021).¹⁶ U4:s sammanställningar kring korruptionsrisker och -utmaningar inom humanitärt bistånd betonar att risken för framför allt kvinnor att utsättas för sextortion eller andra former av SEAH inom biståndet är särskilt stor i fragila kontexter där behoven ofta är akuta (Shipley, 2019; Jenkins et al., 2020). Kopplingen mellan sexuellt våld och korruption, och den utsatthet som präglar kvinnors och flickors tillvaro under migrationsprocesser, betonas av U4 som särskilda riskfaktorer kopplat till biståndets utförande i fragila miljöer (Shipley, 2019).

Flera publikationer belyser oegentligheter och korruption kopplade till den internationella responsen på Ebolautbrottet i Västafrika under perioden 2014–2016 (Jenkins et al., 2020; Lamoure och Juillard, 2020). Enligt en rapport om Ebolabiståndet (Dupuy och Divjak, 2015) så spelade korruptionen i de fyra länder som stödet kanaliserades till (Sierra Leone, Liberia, Nigeria och Guinea) en avgörande roll även i Ebolaepidemins utbrott, spridning och långsamma hejdande. I en rapport publicerad av ALNAP¹⁷ (Lamoure och Juillard, 2020: 27) pekar man på en liknande slutsats som den som dras av Shehada (2015) i fallet med Palestina – att biståndet indirekt kan ha spätt på den pågående konflikten i Demokratiska republiken Kongo genom kanaliseringen av medel till beväpnade grupper. Flera internationella organisationer som bidragit med stöd till bekämpningen av Ebola under utbrottet har presenterat bevis på förekomsten av korruption inom biståndet, däribland Internationella Rödakors- och rödahalvmånefederationen (IFRC) som rapporterat att över sex miljoner dollar gått förlorade på grund av bedrägeri och korruption, varpå IFRC stärkte sina kontrollmekanismer på flera nivåer (Rhodes, 2020; Jenkins et al., 2020). Sierra Leones riksrevisors bedömning att omkring 30% av inhemska medel som kanaliserats till bekämpningen av epidemin utbetalats utan korrekt dokumentation (Jenkins et al., 2020) understryker att korruptionen inte är begränsad till det internationella biståndet. Detta betonas även i en studie om korruption inom återuppbyggnads- och utvecklingsprogram i Libanon (Adwan, 2016) där

¹⁶ Denna rapport publicerades efter datainsamlingen och ingår därför inte i listan över publikationer i Appendix men inkluderas här på grund av relevansen kopplat till förekomsten av sextortion och SEAH inom biståndet. Denna underlagsrapport ger inte en sammanfattande bild av dessa former av korruption då sextortion och SEAH inte ingår som specifika sökord. Det är dock värt att notera att ett flertal fall av korruption inom denna kategori uppmärksammats i media nyligen, varav flera exempel nämns här: <https://www.omvarlden.se/nyheter/avslojanden-om-bistand-mot-sex-ar-bara-toppen-av-ett-isberg>

¹⁷ ALNAP är ett globalt lärandenätverk med syftet att förbättra responsen på humanitära kriser.

slutsatsen dras att merparten av bortslösade och förskingrade pengar inte utgjordes av internationellt bistånd utan av inhemska resurser samt utländska och inhemska lån.

Övergripande slutsatser från en läsning av litteraturen i urvalet är att:

1. Korruptionsriskerna inom utvecklingssamarbetet i sviktande och konfliktdrabbade stater är särskilt stora.
2. En omfattande tillströmning av medel och den särskilda utsattheten hos mottagare vid humanitära kriser kan öka riskerna för korruption i form av till exempel felaktiga betalningar och sextortion.

2.4.3 Korruption inom olika sektorer

(Antal studier i denna del: 19. Varav grå litteratur: 17)

Utöver de korruptionsutmaningar som humanitärt bistånd präglas av så har även vissa samhällssektorer identifierats som särskilt känsliga för och drabbade av korruption och andra oegentligheter. Exempel på korruptionsdrabbade sektorer eller processer som nämns i studierna är infrastruktur (Kenny, 2007; OECD, 2007; Poate et al., 2012, Poate och Vaillant, 2012; Chr. Michelsen Institute, 2016), vattensektorn (Nelson-Nuñez och Pizzi, 2019; Disch et al., 2009), offentliga upphandlingar (Sida, 2006, 2012; OECD, 2014, 2020) och hälsosektorn (UNDP, 2011; Vaillant et al., 2012; Bruckner, 2019; Efobi et al., 2019; Jenkins et al., 2020; Rhodes, 2020; Transparency International 2020).

Av de sektorer som nämns ovan så fokuserar ett flertal studier och rapporter särskilt på korruptionen inom hälsosektorn, vilken ofta delfinansieras genom internationellt bistånd i många mottagarländer. Enligt U4 bedöms omkring 455 miljarder av de 7,35 biljoner dollar som total spenderas på hälsovård – alltså omkring 6% av världens hälsobudget – förvinna i korruption varje år (Jenkins et al., 2020: 1). Det globala hälsobiståndet ökade mellan 1990 och 2014 från fem till 23 miljarder dollar och ses av många som en bidragande faktor bakom förbättringar i global hälsa (Bruckner, 2019: 16). Det faktum att det internationella biståndet nu utgör omkring 30% av de samlade hälsoutgifterna i låginkomstländer – en andel som fortsätter att öka i förhållande till den inhemska finansieringen – understryker den centrala roll som biståndsaktörer spelar i arbetet mot korruption inom sektorn (Bruckner, 2019: 16). Det innebär samtidigt att medel som försvinnar inom denna sektor i motsvarande grad kan ses som undandragande av biståndsmedel.

Efobi et al. (2019: 254) menar att bistånd till hälsa och annan social infrastruktur är särskilt känsligt för korruption då relationen mellan insatser och utfall kan vara svår att verifiera. Enligt en rapport publicerad av FN:s utvecklingsprogram, UNDP, så manifesteras korruptionen inom sektorn ofta genom mutor och informella betalningar för tjänster och läkemedel, stöld och missbruk av hälsofaciliteter och utrustning, svag reglering och oklara upphandlingssystem samt ogiltig arbetsfrånvaro bland sjukvårdspersonal (UNDP, 2011: 6).

En enkätundersökning som nyligen utfördes i ett antal länder i Afrika söder om Sahara visade att i snitt 14% av respondenterna i länderna betalat en muta för att få tillgång sjukvård, en siffra som var så hög som 43% i Liberia och Demokratiska republiken Kongo och 50% i Sierra Leone (Jenkins et al., 2020: 3). Efobi et al. (2019) bedömer vidare att 30–70% av läkemedel i statlig ägo försvinner innan de når patienterna i länder som Guinea, Kamerun, Uganda och Tanzania (2019: 259). UNDP:s rapport kring korruptionen inom hälsosektorn understryker just problemet med ”läckaget” och förskingringen av läkemedel som i Uganda uppskattades motsvara nära 8 miljoner dollar under budgetåret 2006/7 (UNDP, 2011: 54). I en utvärdering av antikorrupsionsarbetet i Zambia, utförd på uppdrag av Sida och flera andra givare, framgår att korruptionen inom hälsosektorn är utbredd, vilket bland annat bidragit till problem kopplade till upphandlingen och distributionen av läkemedel och en förlust av uppemot 50% av statliga skattetransfereringar till distriktsnivån (Vaillant et al., 2012: 40–41).

Flera studier betonar att de problem som redan präglar hälsosystemen i många mottagarländer riskerar vidare att kraftigt förvärras under hälsokriser, såsom Ebolaepidemin och den nuvarande Covid-19-pandemin (Jenkins et al., 2020: 6; Rhodes, 2020). När sjukvården blir överbelastad uppstår till exempel en stor risk för en ökad förekomst av mutor då mer bemedlade patienter i vissa fall betalar för att kringgå regler, karantänsåtgärder och vaccinationsköer (Rhodes, 2020).

Övergripande slutsatser från en läsning av litteraturen i urvalet är att:

1. Exempel på sektorer eller processer där korruptionen är särskilt utbredd är infrastruktur, vattensektorn, offentliga upphandlingar och hälsosektorn.
2. Korrupsionsrisker inom hälsosektorn, vilka kan öka vid hälsokriser, inkluderar bl.a. mutor, förskingring av läkemedel och stöld och missbruk av utrustning.

2.4.4 Korruption och olika former av bistånd

(Antal studier i denna del: 13. Varav grå litteratur: 3)

Enligt vissa studier förekommer korruption i olika utsträckning inom olika former av eller kanaler för bistånd. Som konstateras i U4:s översikt av kunskapen om korruptionen inom det multi- respektive bilaterala utvecklingssamarbetet så saknas generaliserbar kunskap om vilken form av bistånd som är effektivast vad gäller att begränsa korruption (Chêne, 2016). I ovanstående diskussion kring biståndets påverkan på korruptionen i mottagarländer, vilken sannolikt är nära sammankopplad med korruptionen *inom* biståndet, framkom att vissa studier (t.ex. Mohamed et al., 2015) drar slutsatsen att båda biståndsformerna minskar korruptionen medan andra (Okada och Samreth, 2012; Brazys et al., 2017) visar att framför allt multilateralt bistånd minskar korruptionen. Mohamed et al. (2015) finner vidare att biståndets effekt på korruptionen varierar mellan olika bilaterala givare, där exempelvis bistånd från USA och Tyskland har en reducerande effekt på korruptionen, och både Brazys et al. (2017) och Isaksson och Kotsadam (2018) visar att kinesiskt bistånd ökar korruptionen i de samhällen där biståndsprojekten utförs.

Utöver distinktionen mellan multi- och bilateralt bistånd så kan biståndsmedel kanaliseras som projektstöd eller kärnstöd. Vissa studier (e.g. Winters och Martinez, 2015) pekar på att givare bör premiera den typ av stöd som möjliggör en högre grad av kontroll i länder med svaga institutioner för att minimera korruptionsrisker. Andra studier pekar på att risken för korruption inte påverkas nämnvärt av stödform. I en studie av Sidas stöd till civilsamhällesorganisationer fann man för år 2018 en högre grad av misstänkt korruption inom kärnstöd än projektstöd, i 10,4% respektive 5,8% av kontrakten, men under 2019 var andelen misstänkta fall lägre inom kärnstöd (3,1%) än inom projektstöd (3,4%) (Karlstedt, 2020). Enligt studien bedöms korruptionsrisken generellt sett som medelhög till hög inom både projekt- och kärnstöd, men allmänt högre i länder med mer utbredd korruption, och respektive biståndsform ses som knuten till särskilda styrkor och svagheter i termer av kontroll, transparens, flexibilitet och granskning.

Vad gäller bistånd till statliga institutioner respektive icke-statliga organisationer så indikerar Acht et al. (2015) att givare i viss grad ökar andelen icke-statligt stöd, så kallat "aid bypass", i länder med särskilt svaga institutioner (2015). Flera studier som nämnts tidigare betonar risken för "elite capture" och fördelssökande inom staten (Economides et al., 2008;

Wright, 2010; Rusca et al., 2015), vilken enligt Djankov et al. (2009) ökar med antalet givare i ett land. Dijkstras (2018a) sammanställning tyder dock på att budgetstöd leder till ökade ansträngningar att övervaka och motverka korruption.

Övergripande slutsatser från en läsning av litteraturen i urvalet är att:

1. Kunskapen om det bilaterala respektive multilaterala biståndets olika möjlighet att hämma korruption är begränsad.
2. Slutsatser kring förekomsten av korruption inom olika stödformer – kärnstöd kontra projektstöd och statligt kontra icke-statligt bistånd – är tvetydliga.

3 Korruption inom svenskt bistånd

(Antal studier i denna del: 8. Varav grå litteratur: 8.)¹⁸

Detta kapitel avgränsar sig till Sidas verksamhet, både vad gäller rapporterad/säkerställd korruption i svenskfinansierade insatser och i arbetet mot korruption (avsnitt 3.1). Regeringens prioriteringar och styrning (bland annat i policyramverk och genom strategier, myndigheters instruktioner och regleringsbrev) och internationella arbete behandlas inte. Inga av de andra svenska myndigheter som bedriver eller finansierar bistandsverksamhet ingår.

Vad gäller korruptionen i svenskfinansierade insatser så rapporterar Sida i sin korruptionsrapport för 2020¹⁹ att man registrerat 326 nya ärenden om misstänkt korruption, oegentligheter eller andra missförhållanden kopplade till 156 bistandsprojekt (Sida, 2021). Registrerade misstankar fanns under 2020 i 8% av Sidas aktiva bistandsprojekt och hos 13,6% av de organisationer Sida stödjer (Sida, 2021). Detta kan jämföras med 261 registrerade ärenden under 2019 (Sida, 2020), 265 ärenden 2018 (Sida, 2019), 262 ärenden 2017 (Sida, 2018) och 225 ärenden 2016 (Sida, 2017). Som nämnts tidigare i rapporten så tar Sida emot misstankar om och utreder ett antal former av korruption och oegentligheter som inte bara omfattar stöld och förskingring av medel, utan även icke-monetära former av förtroende- och maktmissbruk, såsom trakasserier, intressekonflikter och SEAH. Utvecklingen över tid sedan 2007 (Figur 1) visar på en stegvis ökning i antalet ärenden som registrerats av Sida. Under 2020 rapporterades 75% av korruptionsärendena in av Sidas avtalspartners medan 13% inkom via visselblåsare direkt till Sida (Sida, 2021).

Det är oklart vilken andel av respektive års ärenden eller misstankar (dessa är två olika kategorier då samma ärende kan generera misstankar inom flera kategorier av korruption eller oegentligheter) som är faktiska fall av korruption eller oegentligheter då inte alla inkomna fall avslutas under samma år. Under 2020 kunde misstankar bekräftas i 127, eller 69%, av de 184 ärenden som utretts. Flera olika korruptionsärenden kan gälla samma insats eller samarbetsorganisation och Sida konstaterar att misstankar berör 8% av Sidas bistandsprojekt men det är oklart i vilken andel projekt

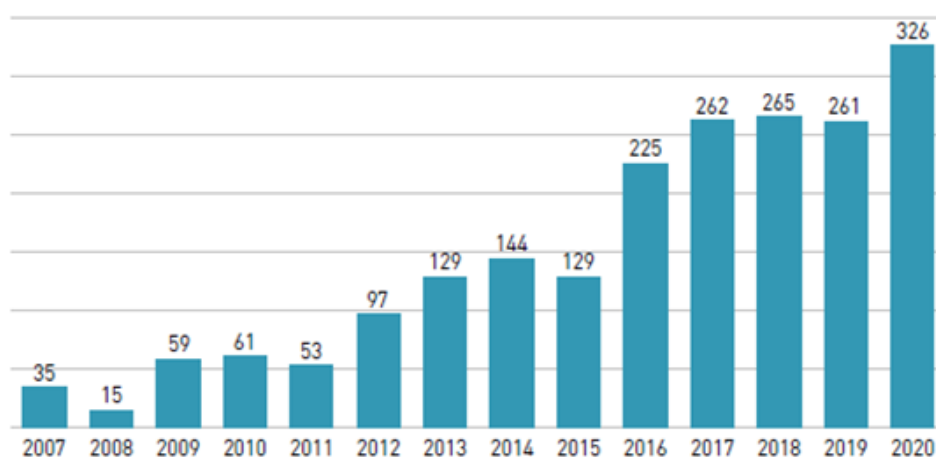
¹⁸ Notera: inför sammanställningen av materialet för detta avsnitt utfördes även en intervju med Sida kring Sidas antikorrupsionsarbete.

¹⁹ Denna rapport publicerades i juni 2021, efter datainsamlingen, och ingår därför inte i listan över publikationer i Appendix men inkluderas här på grund av relevansen kopplat till korruptionen inom svenskt bistånd.

som korruption eller oegentligheter bekräftats. Då Sida först 2020 började föra statistik över vilken andel av projekt som drabbas av misstankar så är det inte möjligt att jämföra siffran för 2020 med tidigare år. Som i fallet med Världsbanken så är det dock sannolikt att inte alla fall av korruption inom utvecklingssamarbetet som finansieras av Sida upptäcks, vilket kan innebära att den faktiska förekomsten av korruption är högre.

Figur 1 visar hur utvecklingen hos Sida vad gäller registrerade ärenden av misstänkt korruption eller oegentligheter sett ut mellan 2007 och 2020. År 2019 började man sortera bort misstankar som inte faller inom definitionen för just korruption eller oegentligheter, vilket ledde till en marginell minskning från 2018 istället för den ökning som annars skulle observerats. Mellan 2019 och 2020 skedde dock en ökning i misstänkta ärenden med 25%. Det är vidare tydligt att antalet misstänkta korruptionsärenden ökat markant under perioden 2007–2020. Detta beror, enligt Sida, inte på en ökad förekomst av korruption inom utvecklingssamarbetet utan på att man utvecklat bättre dialog med partners att rapportera misstänkt korruption, oegentligheter och missförhållanden samt att system och metoder för att upptäcka och utreda korruption stärkts. Medan det är sannolikt att ökade ambitioner inom antikorrupsionsarbete innebär att fler fall upptäcks går det inte att utifrån detta material bedöma om den verkliga förekomsten av korruption har förändrats under perioden.

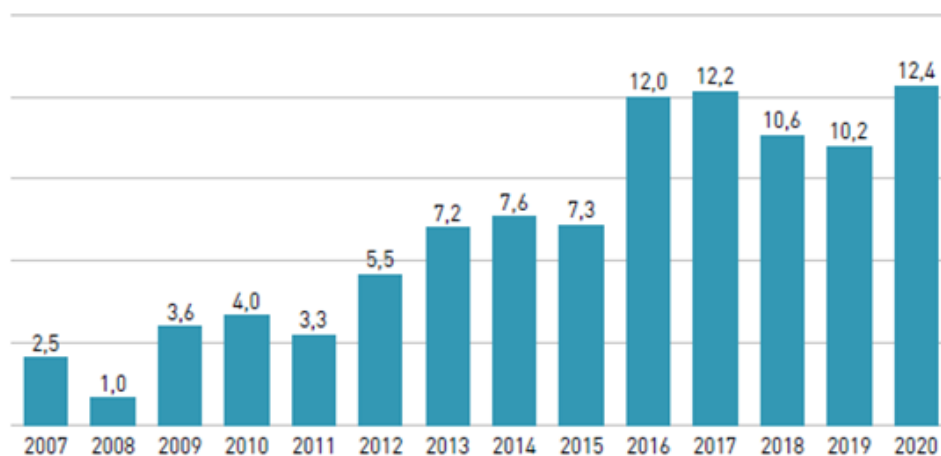
Figur 1: Sidas registrerade ärenden av misstänkt korruption eller oegentligheter

Källa: Sida, 2021.

I Figur 2 presenteras antalet korruptionsärenden som registrerats hos Sida per miljard utbetalade biståndsmedel. Den uppåtgående trenden sedan 2007 är tydlig även här och en ökning har skett från föregående år, även om antalet ärenden per miljard ligger på en liknande nivå som under 2016 och 2017. Det framgår dock inte i Sidas rapportering vilka summor de inrapporterade eller bekräftade korruptionsärendena rör sig om. Detta kan delvis bero på att misstankarna inte bara gäller förskingring eller missbruk av medel, vilket dock utgör de två största kategorierna – under 2020 registrerades misstankar om missbruk av medel i 129 ärenden, förskingring i 116 ärenden, intressekonflikter i 50 ärenden, SEAH i 38 ärenden, mutor i 27 ärenden, stöld i 24 ärenden, trakasserier i 24 ärenden, oklart²⁰ i 22 ärenden och övriga i 21 ärenden.²¹ Summan eller andelen biståndsmedel som gått förlorad är därmed omöjlig att kvantifiera baserat på den information som presenteras i årsrapporten. Däremot bör man, utifrån Sidas antagande att korruptionen inte ökat, kunna dra slutsatsen att en betydande andel av korruptionsfall kopplade till Sidas biståndsverksamhet undgick upptäckt och påföljder före 2016.

Figur 2: Antal korruptionsärenden per miljard utbetalade biståndsmedel

Källa: Sida, 2021.

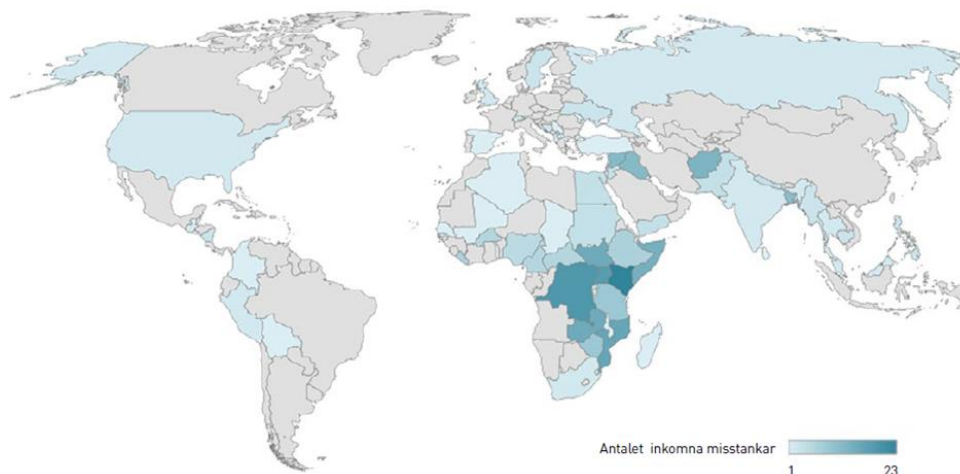
Vad gäller den geografiska fördelningen av korruptionsärenden så står, som Figur 3 visar, afrikanska länder – framför allt Kenya, Somalia, Demokratiska Republiken Kongo, Uganda och Mocambique – och konflikt- och postkonfliktländer i andra regioner, såsom Afghanistan, Irak

²⁰ Dessa ärenden präglas av otydliga misstankar eller är nyinkomna och inte ännu möjliga att sortera in i en annan kategori (Sida, 2021: 9).

²¹ Sammanlagt överstiger antalet misstankar inom kategorierna antalet registrerade ärenden då Sida sedan 2020 kan registrera olika misstankar inom samma ärende (Sida, 2021: 7).

och Syrien, för majoriteten av inkomna korruptionsmisstankar. Även om uppgifterna rör misstankar och inte säkerställd korruption så illustrerar detta ”the aid-corruption paradox”, relationen mellan behov, biståndsvolymer och korruption (jämför Sida 2020: 10).

Figur 3: Geografisk fördelning av Sidas korruptionsärenden

Källa: Sida, 2020.

3.1 Sidas antikorrupsionsarbete, riskhantering och SEAH

Sidas antikorrupsionsarbete relaterar både till frågan om korruption som utvecklingshinder och bekämpande av korruption inom utvecklings-samarbetet. Antikorrupsionsarbetet bedrivs på fyra olika nivåer, genom att (1) främja etik och integritet internt; (2) motverka korruption i svensk-finansierade insatser; (3) stödja samarbetsländernas antikorrupsionsarbete; och (4) arbeta inom ramen för det internationella antikorrupsionsarbetet. År 2004 infördes Sidas antikorrupsionsregel ”aldrig acceptera, alltid informera och alltid agera” vid misstanke om korruption eller oegentligheter. 2013 tillades ”alltid förebygga” för att betona vikten av det preventiva arbetet kopplat till korruption (Sida, 2019). Sidas antikorrupsionsarbete har, som nämnts tidigare, stegvis stärkts och utvecklats väsentligt under de senaste åren. Exempelvis införde myndigheten år 2006 en antikorrupsionsrådgivarfunktion, år 2008 en årlig korruptionsrapport, under 2010 en transparensgaranti och 2012 ett visseblåsarsystem (Sida, 2019: 5). Utöver dessa åtgärder och en breddad ansats i stort så har antikorrupsionsarbetet blivit mer proaktivt.

De senaste åren har även präglats av ett intensifierat arbete för att förebygga former av korruption eller oegentligheter som inte handlar om förskingring eller missbruk av biståndsmedel, såsom SEAH.

OECD:s biståndskommitté DAC:s senaste utvärdering av det svenska biståndet (OECD, 2019) lyfter fram Sidas proaktiva arbete kring att förhindra, upptäcka och hantera korruption samt stödet till partnerländer och -organisationer i deras antikorrupsionsarbete. Utvärderingen rapporterar att målsättningen att motverka korruption (som utvecklingshinder) var ett uttalat mål i 11 (26%) av de 43 strategier som styr utvecklingssamarbetet och Sida spenderade 1,1 miljard kronor på direkta eller indirekta antikorrupsionsinsatser i samarbetsländer under 2017 (OECD, 2019: 69, se även Sida, 2019: 7). OECD:s utvärdering tar även upp ansträngningar centralt såväl som på landnivå att balansera effektivitet, kvalitetskontroll och riskhantering i programprocesser (OECD, 2019: 64).

Med fokus på just avvägningen mellan riskhantering och flexibilitet så undersöker EBA-rapporten ”Fit for Fragility” (Guljarani och Mills, 2019) i vilken grad Sidas riskhanteringssystem möjliggör ansvarsutkrävande för riskfyllda insatser i sviktande stater *och* flexibla arbetsformer. Rapporten pekar på att Sida har en relativt hög flexibilitet, och att det nuvarande insatshanteringssystemet medför ett ökat förtroende och utrymme för personalen vad gäller bedömningen, värderingen och prioriteringen av risker. Detta ses som positivt i en kontext där många andra givare har ett mer riskundvikande besluts klimat. Rapporten betonar dock att Sida-tjänstemän ändå har en viss grad av ovilja kring hanteringen av de högre finansiella och säkerhetsmässiga risker som utvecklingssamarbetet i sviktande stater ofta medför. Författarna lyfter även fram att Sidas antikorrupsionsregel, framför allt att ”aldrig acceptera” korruption eller oegentligheter, kan bidra till ett motstridigt budskap mellan å ena sidan korrupsionsbekämpning och å andra sidan en flexibel riskhantering (Guljarani och Mills, 2019: 90). I linje med detta når man i Sidas utvärdering av stöd till fredsbyggande i Somalia, gällande Sidas ”nolltolerans mot alla former av korruption”,²² slutsatsen att:

²² <https://www.sida.se/om-sida/nyheter/hur-mycket-korruption-finns-i-bistandet>

”Medan Sida har en nolltolerans mot korruption och missbruk av medel och detta är tydligt för partners så är det inte möjligt att verka i vissa områden utan dessa risker. Det finns därför ett behov av en mer öppen diskussion och en tydligare och mer kontextrelevant hantering av risker” (Bryld, 2019: 44).

På grund av svårigheten att förena nolltoleransen med flexibilitet och ambitionen att arbeta kontextanpassat i utmanande miljöer så brukar man enligt Sida (intervju) betona antikorrupsionsregeln (att aldrig acceptera och alltid agera på korruption) snarare än nolltolerans. Vikten av just nolltoleransen betonas emellertid i myndighetens diskussion kring förekomsten av korruption inom biståndet.²³

Av Sidas årsrapporter kring hanteringen av korrupsionsmisstankar framgår att man år 2019 började redovisa SEAH, som tidigare varit en del av den bredare kategorin trakasserier, i en separat del (Sida, 2019, 2020). Efter att OECD DAC:s rekommendationer kring förebyggandet och hanteringen av SEAH²⁴ publicerades 2019 har Sida även arbetat med att ta fram en handlingsplan kring hur arbetet kan stärkas och rekommendationerna uppfyllas (Sida, 2020). Vad gäller denna form av ärenden så har en kraftig ökning observerats sedan 2018,²⁵ vilket av Sida tolkas som en följd av #metoo-rörelsen (Sida, 2020: 11).

Medan antalet SEAH-ärenden även ökade kraftigt mellan 2019 och 2020, från 20 till 38 registrerade misstankar, så utgjorde *andelen* misstankar inom SEAH-kategorin 8% av alla misstankar under båda åren (och motsvarade den fjärde största av totalt nio korrupsionskategorier under både 2019 och 2020). SEAH-ärenden utgjorde dock endast 2% (den minsta kategorin) av bekräftade ärenden under 2019 och 3,8% (den tredje minsta kategorin) av bekräftade ärenden 2020.²⁶ Medan Sida pekar på en likartad fördelning mellan de olika korrupsionskategorierna i de registrerade och i de bekräftade ärendena (Sida, 2020, 2021) så är det alltså tydligt att SEAH-ärenden utgör en betydligt mindre andel av bekräftade än av registrerade

²³ <https://www.sida.se/om-sida/nyheter/hur-mycket-korruption-finns-i-bistandet>

²⁴ <http://www.oecd.org/dac/gender-development/dac-recommendation-on-ending-sexual-exploitation-abuse-and-harassment.htm>

²⁵ Antalet ärenden inom kategorin ”trakasserier”, vilken fram till 2018 inkluderade SEAH, var 1 år 2016, 4 år 2017 och 31 år 2018. Den stora ökningen år 2018 anses av Sida bero på ökningen av SEAH-ärenden. År 2019 inkom totalt 22 trakasseriärenden, varav 20 inom kategorin SEAH (Sida, 2020: 11). Den stora ökningen 2018 framträder dock inte i Figur 1 vilket bör innebära en motsvarande minskning i andra kategorier detta år.

²⁶ Som tydliggjorts tidigare så kan ett ärende registreras ett år och utredas ett annat år.

misstankar under dessa år. Orsaken till detta är oklar men diskrepansen skulle kunna indikera att SEAH-ärenden är svårare att bekräfta än andra typer av misstankar.

I EBA:s rapport "Sextortion: Corruption and Gender-Based Violence" (Eldén et al., 2020) ses Sidas arbete för att sammankoppla antikorrupsionsarbetet med arbetet mot SEAH under de senaste åren som en positiv utveckling. Dock så anser rapportförfattarna att sextortion²⁷ bör inkluderas som en specifik form av korruption i Sidas antikorrupsionsarbete. Författarna rekommenderar vidare att Sidas arbete med att sammanlänka agendorna mot korruption och SEAH vidareutvecklas och stärks, att sextortion inkluderas inom mål kring antikorrupsion i bilaterala och regionala strategier, att man arbetar för inkluderingen av sextortion som en form av korruption i samarbetsländer, att man stödjer organisationer som arbetar mot sextortion på olika nivåer samt ökar kunskapen om sextortion som en form av korruption och av könsbaserat våld på alla nivåer (Eldén et al., 2020: 113-115). Även om Sidas arbete med SEAH-frågor tydligt stärkts sedan 2018 i den del av antikorrupsionsarbetet som avser korruptionen *inom* biståndet så är det oklart i vilken grad stödet till mottagarländernas antikorrupsionsarbete berör bekämpningen av sextortion som en form av korruption.

²⁷ För att upprepa fotnot 16 så definieras sextortion som både en form av korruption och en form av könsbaserat våld som utövas genom sexuella övergrepp, utnyttjande eller trakasserier och sker när en person missbrukar sin maktposition och erbjuder en tjänst eller förmån i utbyte mot sexuella tjänster (Eldén et al., 2020: 03).

4 Slutsatser och lärdomar

Denna underlagsrapports huvudsakliga ambition var att, genom en sammanställning av slutsatser i akademiska studier och grå litteratur, skapa en bild av korruptionens omfattning inom biståndet. Problemets natur och det faktum att varken korruption eller dess effekter kan isoleras till förskingring av ekonomiska resurser, specifika områden, verksamheter eller sektorer gör att sammanställningen är bredare än stöld eller missbruk av biståndsmedel. Litteratursammanställningen har tydligt visat att sambandet mellan bistånd och korruption är mångfacetterat och kontextberoende samt att biståndet inte bara påverkas av utan även direkt och indirekt påverkar korruptionen på olika sätt.

Underlagsrapporten har summerat en bred litteratur kring bistånd och korruption med fokus på frågorna om sambandet mellan korruption och biståndseffektivitet; biståndets effekter på korruptionen i mottagarländer; omfattningen av och olika sätt att mäta korruption inom biståndet; samt i vilken grad och hur korruptionsrisker och -nivåer relaterar till olika länder, regioner eller lokalsamhällen samt former av och kanaler för bistånd. Den största delen av forskningslitteraturen fokuserar på kvantitativa samband och analyser utifrån tillgängliga data kring bistånd och korruption i ett större antal länder. Detta inbegriper huvudsakligen frågor om sambandet mellan korruption och biståndseffektivitet och biståndets effekter på korruptionen på nationell eller lokal nivå i mottagarländer. Vad gäller frågan om förekomsten av korruption inom biståndet så belyses den, i det urval av publikationer som underlagsrapporten baseras på, huvudsakligen inom den grå litteraturen, av biståndsorganisationerna själva.

Den samlade evidensen kring relationen mellan **korruption och biståndseffektivitet** pekar på ett tydligt negativt samband där korruptionen hämmar biståndets positiva effekter på tillväxt eller andra aspekter av utveckling. Även om vissa, framför allt mindre korrupta, biståndsgivare svarar på detta genom att kanalisera mer bistånd till mindre korrupta länder så visar det bredare mönstret att huvuddelen av det internationella biståndet – även i Sveriges fall – går till de mest korrupta länderna, där biståndsbehovet generellt sett är som störst. Detta understryker biståndets inneboende risker att i vissa fall uppnå en begränsad effektivitet och att gynna andra ändamål än de som åsyftats. Vad gäller studierna som undersöker **biståndets effekter på korruptionen i mottagarländer** så är resultaten motstridiga och verkar bero på givare, mottagare, biståndsform och -kanal.

De publikationer som på något sätt mätt **förekomsten eller graden av korruption inom biståndet** är svåra att sammanställa. Studier som tittat på andelen bekräftade fall av korruption i förhållande till det totala biståndet visar på en kraftigt varierande korruptionsgrad. En studie visar på förekomsten av "aid capture" i 20% av Världsbankens (dvs. antalet) projekt under perioden 2002–2005 medan en annan finner bevis på korruption i kontrakt motsvarande 0,1% av biståndsvolymen under perioden 2007–2012. USAID rapporterade felaktiga betalningar i 0,85% av sina biståndsmedel under 2008 och i 0,28% av medlen under 2009, medan graden upptäckt bedrägeri inom FN-systemet beräknats till 0,03% av medlen. Det är tydligt att dessa siffror varken är jämförbara, då man fokuserar på olika biståndsorganisationer, tidsperioder och mått ("aid capture", korruption, felaktiga betalningar och bedrägeri definieras och mäts på olika sätt), eller speglar den faktiska förekomsten av korruption inom organisationerna då inte all korruption upptäcks eller kan bekräftas.

Slutsatsen som kan dras är således att en viss del av biståndsmedel försvinner i korruption men det finns inget stöd för att den uppgår till den andel (30%) som figurerade i media under 2019. Men vart tar då pengarna som "försvinner" vägen? Flera publikationer visar på att en del av medlen kanaliseras till utländska bankkonton. Exempel på uppskattningar av omfattningen är 30 miljarder dollar per år och 7,5 USD per 100 USD i utbetalat bistånd. De studier i urvalet som undersöker "local capture", vilka fokuserar på statliga utvecklingsinsatser och därmed inte direkt relaterar till internationellt bistånd, finner alla någon grad av förlust av medel på lokal nivå men i väldigt olika utsträckning.

Många publikationer har betonat de särskilt stora korruptionsriskerna som präglar hälsobiståndet samt det humanitära biståndet och utvecklingssamarbetet i fragila och konfliktdrabbade stater. Exempelvis bedöms 500 miljoner dollar av katastrofbiståndet till Sri Lanka ha försvunnit efter tsunamikatastrofen 2004 och under Ebolautbrottet 2014–2016 rapporterade IFRC att över sex miljoner dollar gått förlorade på grund av bedrägeri och korruption. 2010 kom uppgifter om att 34 miljoner dollar av medel från den Globala fonden mot aids, tuberkulos och malaria förskingrats och 2021 avslöjades att underleverantörer till fonden tvingat kvinnor till sexuella handlingar i utbyte mot mat och boende. Det är därmed tydligt att den korruption som präglar hälsosektorn även drabbar hälsobiståndet. Vad gäller korruptionen inom olika typer av

eller kanaler för bistånd så finner studierna sammantaget varken någon tydlig skillnad i korruptionsgrad mellan multilateralt och bilateralt bistånd eller mellan projekt- och kärnstöd.

Inom det svenska biståndet har antalet misstänkta korruptionsärenden ökat markant över åren och under 2020 registrerades totalt 451 misstankar om korruption eller oegentligheter i 326 ärenden (Sida, 2021). Sida har intensifierat antikorrupsionsarbetet under samma period, vilket möjliggjort att fler fall upptäcks och utreds, och både arbetet för att motverka korruption i myndighetens insatser och för att stödja mottagarländers och partnerorganisationers antikorrupsionsarbete har stärkts. För Sida innebär utvecklingssamarbetet i fragila och konflikt-drabbade miljöer särskilda svårigheter vad gäller avvägningen mellan å ena sidan ansvarsutkrävande och kontroll och å andra sidan ett flexibelt och kontextanpassat arbetssätt, där nolltoleransen mot, och regeln att aldrig acceptera, korruption kan framstå som utmanande att genomdriva. En annan utmaning, som också kan vara ett resultat av ett mer effektivt antikorrupsionsarbete, är de ökande ärendena kring sexuella utnyttjanden, övergrepp och trakasserier.

Avslutningsvis kan konstateras att korruptionens kostnader är svårsmätbara men att de i huvudsak betalas av de fattigaste och mest utsatta. Rapporten har fokuserat på olika slutsatser kring och mått på korruptionens koppling till biståndet men det största priset som betalas står att finna i dess effekter för människors vardag – i termer av exempelvis sämre kvalitet på byggnader, vägar och annan infrastruktur, utebliven eller bristfällig utbildning eller hälsovård, en försvagad demokrati samt olika former av trakasserier, våld och sextortion.

Referenser

Akademisk litteratur som ingår i översikten:

- Acht, M., Mahmoud, T. O., och Thiele, R. (2015). Corrupt governments do not receive more state-to-state aid: Governance and the delivery of foreign aid through non-state actors. *Journal of Development Economics*, 114, pp. 20-33.
- Adedokun, A. (2015). Invigorating foreign aid administration: remittances' strategy, pro-poor and gender focus. *Financial Innovation*, 1(1), pp. 1-12.
- Alesina, A., och Weder, B. (2002). Do corrupt governments receive less foreign aid?. *American Economic Review*, 92(4), pp. 1126-1137.
- Asongu, S., och Jellal, M. (2013). On the channels of foreign aid to corruption. *Economics Bulletin*, 33(3), pp. 2191-2201.
- Bag, P. K., och Chowdhury, P. R. (2016). Gradualism in aid and reforms. *Journal of International Economics*, 103, pp. 108-123.
- Bauhr, M., Charron, N., och Nasiritousi, N. (2013). Does corruption cause aid fatigue? Public opinion and the aid-corruption paradox. *International Studies Quarterly*, 57(3), pp. 568-579.
- Beekman, G., Bulte, E. H., och Nillesen, E. E. M. (2013). Corruption and economic activity: Micro level evidence from rural Liberia. *European Journal of Political Economy*, 30, pp. 70-79.
- Berkman, S. (2008). *The World Bank and the gods of lending*. Kumarian Press.
- Brazys, S., Elkind, J. A., och Kelly, G. (2017). Bad Neighbors? How co-located Chinese and World Bank development projects impact local corruption in Tanzania. *The Review of International Organizations*, 12(2), pp. 227-253.
- Cooksey, B. (2012). Aid, governance and corruption control: a critical assessment. *Crime, law and social change*, 58(5), pp. 521-531.
- De la Croix, D., och Delavallade, C. (2014). Why corrupt governments may receive more foreign aid. *Oxford Economic Papers*, 66(1), pp. 51-66.
- Dietrich, S. (2016). Donor political economies and the pursuit of aid effectiveness. *International Organization*, 70(1), pp. 65-102.
- Dijkstra, G. (2018b). Aid and good governance: Examining aggregate unintended effects of aid. *Evaluation and program planning*, 68, pp. 225-232.

- Djankov, S., Montalvo, J. G., och Reynal-Querol, M. (2009). Aid with multiple personalities. *Journal of Comparative Economics*, 37(2), pp. 217-229.
- Economides, G., Kalyvitis, S., och Philippopoulos, A. (2008). Does foreign aid distort incentives and hurt growth? Theory and evidence from 75 aid-recipient countries. *Public Choice*, 134(3), pp. 463-488.
- Efobi, U., Beecroft, I., och Asongu, S. (2019). Foreign aid and corruption: clarifying murky empirical conclusions. *Foreign Trade Review*, 54(3), pp. 253-263.
- Harb, N., och Hall, S. G. (2019). Does foreign aid play a role in the maintenance of economic growth? A non-linear analysis. *The Quarterly Review of Economics and Finance*, 73, pp. 192-204.
- Hodler, R. (2007). Rent seeking and aid effectiveness. *International Tax and Public Finance*, 14(5), pp. 525-541.
- Isaksson, A. S., och Kotsadam, A. (2018). Chinese aid and local corruption. *Journal of Public Economics*, 159, pp. 146-159.
- Kavanagh, M. M., och Chen, L. (2019). Governance and health aid from the Global Fund: effects beyond fighting disease. *Annals of Global Health*, 85(1).
- Kenny, C. (2017b). Results not receipts: Counting the right things in aid and corruption. *Brookings Institution Press*.
- Knack, S. (2001). Aid dependence and the quality of governance: cross-country empirical tests. *Southern Economic Journal*, pp. 310-329.
- Kurtoglu Eskisar, G. M., och Komsuoglu, A. (2015). A critical assessment of the transformative power of EU reforms on reducing corruption in the Balkans. *Southeast European and Black Sea Studies*, 15(3), pp. 301-326.
- Lee, H. Y., Yang, B. M., och Kang, M. (2016). Control of corruption, democratic accountability, and effectiveness of HIV/AIDS official development assistance. *Global Health Action*, 9(1), 30306.
- Menard, A. R., och Weill, L. (2016). Understanding the link between aid and corruption: A causality analysis. *Economic Systems*, 40(2), pp. 260-272.
- Mohamed, M. R., Kaliappan, S. R., Ismail, N. W., och Azman-Saini, W. N. W. (2015). Effect of foreign aid on corruption: evidence from Sub-Saharan African countries. *International Journal of Social Economics*.
- Murtazashvili, J. (2015). Gaming the state: consequences of contracting out state building in Afghanistan. *Central Asian Survey*, 34(1), pp. 78-92.
- Mwenda, A. M., och Tangri, R. (2005). Patronage politics, donor reforms, and regime consolidation in Uganda. *African affairs*, 104(416), pp. 449-467.

- Nelson-Núñez, J., och Pizzi, E. (2018). Governance and water progress for the rural poor. *Global Governance: A Review of Multilateralism and International Organizations*, 24(4), pp. 575-593.
- Nikolova, E., och Marinov, N. (2017). Do public fund windfalls increase corruption? Evidence from a natural disaster. *Comparative Political Studies*, 50(11), pp. 1455-1488.
- Okada, K., och Samreth, S. (2012). The effect of foreign aid on corruption: A quantile regression approach. *Economics Letters*, 115(2), pp. 240-243.
- Olken, B. A. (2006). Corruption and the costs of redistribution: Micro evidence from Indonesia. *Journal of public economics*, 90(4-5), pp. 853-870.
- Reinikka, R., och Svensson, J. (2004). Local capture: evidence from a central government transfer program in Uganda. *The quarterly journal of economics*, 119(2), pp. 679-705.
- Rusca, M., Schwartz, K., Hadzovic, L., och Ahlers, R. (2015). Adapting generic models through bricolage: Elite capture of water users associations in peri-urban Lilongwe. *The European Journal of Development Research*, 27(5), pp. 777-792.
- Schudel, C. J. W. (2008). Corruption and bilateral aid: A dyadic approach. *Journal of Conflict Resolution*, 52(4), pp. 507-526.
- Shehada, Y. (2015). Does Foreign Aid Accelerate Corruption? The Case of the Palestinian National Authority. *Journal of Holy Land and Palestine Studies*, 14(2), pp. 165-187.
- Svensson, J. (2000). Foreign aid and rent-seeking. *Journal of International Economics*, 51, pp. 437-461.
- Tavares, J. (2003). Does foreign aid corrupt?. *Economics Letters*, 79(1), pp. 99-106.
- Tosun, E., Kirikkaleli, D. och Safalki, O. V. (2020). An Isolated Island Economy Analysis on the Effectiveness of Foreign Aid: TRNC. *Sage Open*, 10(2).
- Werlin, H. H. (2005). Corruption and foreign aid in Africa. *Orbis*, 3(49), pp. 517-527.
- Winters, M. S. (2014). Targeting, accountability and capture in development projects. *International Studies Quarterly*, 58(2), pp. 393-404.
- Winters, M. S., och Martinez, G. (2015). The role of governance in determining foreign aid flow composition. *World Development*, 66, pp. 516-531.

- Voors, M., Turley, T., Bulte, E., Kontoleon, A., och List, J. A. (2018). Chief for a day: Elite capture and management performance in a field experiment in Sierra Leone. *Management Science*, 64(12), pp. 5855-5876.
- Wright, J. (2010). Aid effectiveness and the politics of personalism. *Comparative Political Studies*, 43(6), pp. 735-762.
- Younsi, M., Khemili, H., och Bechtini, M. (2019). Does foreign aid help alleviate income inequality? New evidence from African countries. *International Journal of Social Economics*.

Grå litteratur som ingår i översikten:

- Adwan, C. (2004). Corruption in Reconstruction: The Cost of National Consensus in Post-War Lebanon, International <https://www.anti-corruption.org/wp-content/uploads/2016/11/Corruption-in-reconstruction-TIRI-Adwan.pdf> [29 mars 2021].
- Andersen, J. J., Johannesen, N., och Rijkers, B. (2020). Elite Capture of Foreign Aid: Evidence from Offshore Bank Accounts. The World Bank.
- Bauhr, M. (2014). Turning a Blind Eye? The Impact of Corruption on Aid Fatigue), <https://gupea.ub.gu.se/handle/2077/38879> [29 mars 2021].
- Bruckner, T. (2019). The Ignored Pandemic: How Corruption in Healthcare Service Delivery Threatens Universal Health Coverage. Transparency International UK, London.
- Bryld, E. (2019). Evaluation of Sida's Support to Peacebuilding in Conflict and Post-Conflict Contexts – Somalia Country Report, Sida 2019:5, <https://publikationer.sida.se/English/publications/163048/evaluation-of-sidas-support-to-peacebuilding-in-conflict-and-post-conflict-contexts> [29 mars 2021].
- Center for Strategic & International Studies (2014). The Costs of Corruption: Strategies for Ending a Tax on Private-Sector-Led Growth, https://csis-website-prod.s3.amazonaws.com/s3fs-public/legacy_files/files/publication/140204_Hameed_CostsOfCorruption_Web.pdf [29 mars 2021].
- Chêne, M. (2016). U4 Expert Answer: Bilateral versus multilateral aid and corruption, Chr. Michelsen Institute och Transparency International, <https://knowledgehub.transparency.org/helpdesk/bilateral-versus-multilateral-aid-and-corruption> [29 mars 2021].

- Chr. Michelsen Institute (2016). The Costs of Corruption to the Mozambican Economy Why it is Important to Fight Corruption in a Climate of Fiscal Fragility, <https://www.cmi.no/publications/6027-the-costs-of-corruption-to-the-mozambican-economy> [29 mars 2021].
- Department for International Development (DfID) (2015). Why Corruption Matters: Understanding Causes, Effects and How to Address Them, https://publikationer.sida.se/contentassets/3f5c8afd51a6414d9f6c8f8425fb935b/anti-corruption-approaches-a-literature-review_3153.pdf [29 mars 2021].
- Dijkstra, G. (2018), Budget Support, Poverty and Corruption: A Review of the Evidence, EBA Rapport 2018:04, Expert Group for Aid Studies, Sweden.
- Disch, A., Vigeland, E. och Sundet, G. (2009). Anti-Corruption Approaches A Literature Review, Sida Joint Evaluation 2009:1, <https://www.gov.uk/government/publications/why-corruption-matters-understanding-causes-effects-and-how-to-address-them> [29 mars 2021].
- Dupuy, K och Divjak, B. (2015) Ebola and corruption: Overcoming Critical Governance Challenges in a Crisis Situation, U4 Brief March 2015:4, <https://www.u4.no/publications/ebola-and-corruption-overcoming-critical-governance-challenges-in-a-crisis-situation> [29 mars 2021].
- Institutet mot mutor (2019). Det gömda hotet mot de globala målen – korruption sätter stopp för Agenda 2030, <http://www.institutetmotmutor.se/wp-content/uploads/2019/12/Det-g%C3%B6mda-hotet-mot-de-globala-m%C3%A5len-%E2%80%93-korruption-s%C3%A4tter-stopp-f%C3%B6r-Agenda-2030-IMM-1.pdf> [29 mars 2021].
- Jenkins, M., Khaghaghordyan, A., Rahman, K. och Duri, J. (2020). U4 Helpdesk Answer: Anti-Corruption Strategies for Donors during the Covid-19 Pandemic, Chr. Michelsen Institute och Transparency International, <https://knowledgehub.transparency.org/helpdesk/anti-corruption-strategies-for-development-agencies-during-the-covid-19-pandemic> [29 mars 2021].
- Karlstedt, C. (2020). Corruption Risks in Project Based and Core Support to National CSOs: A Comparative Study of Corruption Risks in Project Based Support and Core Support to National CSOs Provided by Swedish Embassies and Swedish Strategic Partner Organisations to Sida/Civsam, Sida.
- Kenny, C. (2007). Construction, Corruption, and Developing Countries. World Bank Policy Research Working Paper, (4271).
- Kenny, C. (2017a). How Much Aid is Really Lost to Corruption, <https://www.cgdev.org/blog/how-much-aid-really-lost-corruption> [29 mars 2021].

- Kohler, J. C. (2011). Fighting corruption in the health sector: methods, tools and good practices. New York: United Nations Development Programme, https://www.undp.org/content/undp/en/home/librarypage/democratic-governance/anti-corruption/fighting_corruptioninthehealthsector.html [29 mars 2021].
- Lamoure, G. and Juillard, H. (2020) Responding to Ebola epidemics: a lessons paper. London: ALNAP.
- OECD (2007). Bribery in Public Procurement: Methods, Actors and Counter-Measures, <https://www.oecd.org/daf/anti-bribery/anti-briberyconvention/briberyinpublicprocurementmethodactorsandcounter-measures.htm> [29 mars 2021].
- OECD (2014), OECD Foreign Bribery Report: An Analysis of the Crime of Bribery of Foreign Public Officials, <https://www.oecd-ilibrary.org/docserver/9789264226616-en.pdf?expires=1617013090&id=id&accname=guest&checksum=6F7B590FF823E77D26CF2C96F81F646> [29 mars 2021].
- OECD (2017) The Detection of Foreign Bribery, www.oecd.org/corruption/the-detection-of-foreign-bribery.htm [29 mars 2021].
- OECD (2019). OECD Development Co-operation Peer Reviews: Sweden 2019, OECD Development Co-operation Peer Reviews, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/9f83244b-en>
- OECD (2020). Tackling Bribe Solicitation Using the High-Level Reporting Mechanism, <https://www.oecd.org/corruption/Tackling-bribe-solicitation-using-the-high-level-reporting-mechanism-for-preventing-bribery.pdf>, [29 mars 2021].
- Poate, S., Attridge, E., McGrath, T., Ngoc Dung, D. och Thi Minh Hai, N. (2012a) Joint Evaluation of Support to Anti-Corruption Efforts: Vietnam Country Report, Sida Joint Evaluation 2012:5, https://publikationer.sida.se/contentassets/45b02bb93e0f403ba333b71bfb4637e7/joint-evaluation-of-support-to-anti-corruption-efforts-vietnam-country-report_3301.pdf [29 mars 2021].
- Poate, D. och Vaillant, C. (2012). Joint Evaluation of Support to Anti-Corruption Efforts: Synthesis 2002-2009, Sida Joint Evaluation 2012:1, https://publikationer.sida.se/contentassets/30cbf846f01a4aacb171007f29eff194/joint-evaluation-of-support-to-anti-corruption-efforts-synthesis-2002-2009_3297.pdf [29 mars 2021].
- Rhodes, N (2020). Coronavirus: The Perfect Incubator for Corruption in our Health Systems? 7 Key Covid-19 Points to Consider, https://ti-health.org/content/coronavirus-covid19-corruption-health-systems/#_edn1 [29 mars 2021].

- Shipley, T. (2019) U4 Helpdesk Answer: Managing Corruption Challenges in Humanitarian Settings, Chr. Michelsen Institute och Transparency International, <https://knowledgehub.transparency.org/helpdesk/bilateral-versus-multilateral-aid-and-corruption> [29 mars 2021].
- Sida (2006). Fighting corruption – a prioritated issue, <https://publikationer.sida.se/contentassets/e62ec59fa0694187a736d456da8dcc3c/13700.pdf> [29 mars 2021].
- Sida (2017). Årsrapport 2016: Sidas hantering av korruptionsmisstankar, <https://cdn.openaid.se/app/uploads/2020/09/28125537/22162.pdf>
- Sida (2018). Årsrapport 2017: Sidas hantering av korruptionsmisstankar, https://publikationer.sida.se/contentassets/8398424898c3409daddb29fbe4895bfc/sida_arsrapport-2017_korruption_webb.pdf [29 mars 2021].
- Sida (2019). Årsrapport 2018: Sidas hantering av korruptionsmisstankar, https://cdn.openaid.se/app/uploads/2020/09/28125832/10202819_sidas_hantering_av_korruption_2018_se_webb.pdf [29 mars 2021].
- Sida (2019). Hur mycket korruption finns i biståndet? <https://www.sida.se/om-sida/nyheter/hur-mycket-korruption-finns-i-bistandet> [29 mars 2021].
- Sida (2020). Årsrapport 2019: Sidas hantering av misstankar om korruption och oegentligheter i biståndet, https://publikationer.sida.se/contentassets/1c0c9401726d4f4f98e8920c9b2971f7/sidas_hantering_av_korruption_arsrapport_2019.pdf [29 mars 2021].
- Sida (2021). Sidas arbete mot korruption, <https://www.sida.se/sa-fungerar-bistandet/kontroll-av-bistandet/arbete-mot-korruption> [29 mars 2021].
- Transparency International (u.å). Overview: Why Corruption Matters, <https://www.transparency.org.uk/why-corruption-matters> [29 mars 2021].
- Transparency International (2016). The Humanitarian Imperative: How Curbing Corruption can Save Lives, <https://www.u4.no/publications/managing-corruption-challenges-in-humanitarian-settings> [29 mars 2021].
- United Nations Economic Commission for Africa (UNECA) (2016). Measuring corruption in Africa: The international dimension matters. African Governance Report, <https://archives.au.int/bitstream/handle/123456789/1411/Measuring%20corruption%20in%20Africa-%20the%20international%20dimension%20matters-E.pdf?sequence=1&isAllowed=y> [29 mars 2021].

UN Security Council (2018). Global Cost of Corruption at Least 5 Per Cent of World Gross Domestic Product, Secretary-General Tells Security Council, Citing World Economic Forum Data. Meetings Coverage, 8346th Meeting (am), SC/13493, 10 September 2018, <https://www.un.org/press/en/2018/sc13493.doc.htm> [29 mars 2021].

Vaillant, C., Ahmed, I., Mansfield, D., Bartholomew, A. och Kiwango, I. (2012). Joint Evaluation of Support to Anti-Corruption Efforts: Tanzania Country Report, Sida Joint Evaluation 2012:4, https://publikationer.sida.se/contentassets/c9e51dbe528a49fc97666eac1902966f/joint-evaluation-of-support-to-anti-corruption-efforts-tanzania-country-report_3300.pdf [29 mars 2021].

Vaillant, C., Ahmed, I., Harnett, P., Mansfield, D., Mudendo, G. och Tembo, S. (2012). Joint Evaluation of Support to Anti-Corruption Efforts: Zambia Country Report, Sida Joint Evaluation 2012:6, https://publikationer.sida.se/contentassets/d59becacac41462a9cad1c3107fcab05/joint-evaluation-of-support-to-anti-corruption-efforts-zambia-country-report_3302.pdf [29 mars 2021].

World Bank (2020). Combating Corruption, <https://www.worldbank.org/en/topic/governance/brief/anti-corruption> [29 mars 2021].

Andra referenser:

Brown, L. (2019). En tredjedel av alla bistånd försvinner i korruption, Aftonbladet TV, 2 september, <https://tv.aftonbladet.se/video/294548/en-tredjedel-av-alla-bistaand-forsvinner-i-korruption> [29 mars 2021].

Brun, J-P., Gray, L., Scott, C och Stephenson, K. (2011). Asset Recovery Handbook: A Guide for Practitioners, World Bank Stolen Asset Recovery Initiative, https://www.unodc.org/documents/congress/background-information/Corruption/StAR_Publication_-_Asset_Recovery_Handbook.pdf [29 mars 2021].

Burall, S. och Roodman, D. (2006). Developing a Methodology for Assessing aid effectiveness—an options paper. Overseas Development Institute, pp. 1-14.

Eldén, Å., D. Calvo, E. Bjarnegård, S. Lundgren och S. Jonsson (2020), Sextortion: Corruption and Gender-Based Violence, EBA Report 2020:06, the Expert Group for Aid Studies (EBA), Sweden.

Gough, D., Oliver, S. och Thomas, J. (2012). An Introduction to Systematic Reviews. London: Sage.

- Grossman, D. (2021, 7 maj). Avslöjanden om bistånd mot sex är bara toppen av ett isberg, Omvärlden, <https://www.omvarlden.se/Branschnytt/nyheter-2021/avslojanden-om-bistand-mot-sex-ar-toppen-av-ett-isberg/> [14 juni, 2021].
- Higgins, J. P., Thomas, J., Chandler, J., Cumpston, M., Li, T., Page, M. J., och Welch, V. A. (Red.). (2019). Cochrane handbook for systematic reviews of interventions. John Wiley & Sons.
- Jämtin, C. och Stefansson, A. (2019). Replik: ”Vi har nolltolerans mot korruption”, Expressen, 21 November, [https://www.unodc.org/documents/congress/background-information/Corruption/StAR_Publication - Asset Recovery Handbook.pdf](https://www.unodc.org/documents/congress/background-information/Corruption/StAR_Publication_-_Asset_Recovery_Handbook.pdf) [29 mars 2021].
- Munn, Z., Peters, M.D.J., Stern, C., Tufanaru, C., McArthur, A. and Edoardo Aromataris (2018). Systematic review or scoping review? Guidance for authors when choosing between a systematic or scoping review approach. BMC Med Res Methodol 18, 143. <https://doi.org/10.1186/s12874-018-0611-x>
- OECD (2005). The Paris Declaration on Aid Effectiveness: Five Principles for Smart Aid, <https://www.oecd.org/dac/effectiveness/45827300.pdf> [29 mars 2021].
- OECD (2013). “What are bribery and corruption?”, in Bribery and Corruption Awareness Handbook for Tax Examiners and Tax Auditors, [Online], available at: <https://www.oecd-ilibrary.org/docserver/9789264205376-3-en.pdf?expires=1621861489&id=id&accname=ocid54005457&checksum=CB6332E0BDA8202B176BB2CE5F7C010C> [24 maj 2021].
- OECD (2019). DAC Recommendation on Ending Sexual Exploitation, Abuse, and Harassment in Development Co-operation and Humanitarian Assistance, <https://legalinstruments.oecd.org/en/instruments/OECD-LEGAL-5020> [29 mars 2021].
- Petersson, A. (2011). Globala fonden: Troligt att Sverige återupptar stödet till Globala fonden, Omvärlden, 25 januari, <https://www.omvarlden.se/Branschnytt/nyhetsarkiv-2009-2014/20111/Troligt-att-Sverige-aterupptar-stodet-till-Globala-fonden/> [29 mars 2021].
- Sida (2021). Årsrapport 2020: Sidas hantering av misstankar om korruption och oegentligheter i biståndet, https://publikationer.sida.se/contentassets/da8e116bdb304a0e903bdf242cb7c12/sida_korruptionsrapport_2020_webb.pdf [15 juni 2021].

The Global Fund (2021). Investigation Report: Misconduct affecting Global Fund grants. Corrupt and coercive practices, including sexual exploitation and abuse, by a recipient of grant funds in Ghana,
https://www.theglobalfund.org/media/10701/oig_gf-oig-21-005_report_en.pdf [14 juni 2021].

The Fund for Peace (2020). The Frage States Index,
<https://fragilestatesindex.org/> [29 mars 2021].

The UK Civil Service (inget datum). What is a Rapid Evidence Assessment?
<https://webarchive.nationalarchives.gov.uk/20140402163359/http://www.civilservice.gov.uk/networks/gsr/resources-and-guidance/rapid-evidence-assessment/what-is> [29 mars 2021].

Transparency International (2020). Corruption Perceptions Index,
<https://www.transparency.org/en/cpi/2020/index/nzl> [29 mars 2021].

United Nations Secretary-General (2012). Secretary-General's closing remarks at High-Level Panel on Accountability, Transparency and Sustainable Development, <https://www.un.org/sg/en/content/sg/statement/2012-07-09/secretary-generals-closing-remarks-high-level-panel-accountability> [29 mars 2021].

Wallmo Wahlgren, J. (2019). Frågor och svar om Sidas arbete mot korruption, Video av Sida, https://www.youtube.com/watch?v=j2_Y7ePQYw8 [29 mars 2021].

Wathne, C. och Stephenson, M. C. (2021). The credibility of corruption Statistics: A critical review of ten global estimates, U4 Issue 2021:4,
<https://www.u4.no/publications/the-credibility-of-corruption-statistics.pdf> [24 maj 2021].

Appendix

Akademisk litteratur

Författare	Publikationstyp	Typ av bistånd (bi/multilateralt)	Givare	Mottagare	Tema/nyckelord
Acht et al., 2015	Vetenskaplig artikel	Båda	Flera	ODA-mottagare	Bistånd och korruption
Adedokun, 2015	Vetenskaplig artikel	-	Ospecificerat	Ospecificerat	Bistånd, privata penningöverföringar, jämställdhet
Alesina och Weder, 2002	Vetenskaplig artikel	Båda	Flera	Flera	Bistånd och korruption
Asongu och Jellal, 2013	Vetenskaplig artikel	Båda	Flera	53 afrikanska länder	Bistånd och korruption
Bag och Chowdhury, 2016	Vetenskaplig artikel	-	Ospecificerat	Ospecificerat	Konditionalitet, omdirigering, korruption
Bauhr et al., 2013	Vetenskaplig artikel	Bilateralt	EU-länder	Ospecificerat	Korruption och "aid fatigue"
Beekman et al., 2013	Vetenskaplig artikel	Bilateralt	Internationell NGO	44 kommuner i Liberia	Utvecklingsprojekt, korruptionsnivå och ekonomisk aktivitet
Berkman, 2008	Bok	Multilateralt	Världsbanken	Afrika	Världsbanken och bistånd, Afrika

Författare	Publikationstyp	Typ av bistånd (bi/multilateralt)	Givare	Mottagare	Tema/nyckelord
Brazys et al., 2017	Vetenskaplig artikel	Bilateralt	Kina	Tanzania	Korruption inom kinesiskt bistånd
Cooksey, 2012	Vetenskaplig artikel	Båda	Flera	Tanzania (fokus)	Bistånd, spridning, styrning och korruption
de la Croix och Delavallade, 2014	Vetenskaplig artikel	Båda	Ospecificerat	Ospecificerat	Bistånd och korruption
Dietrich, 2016	Vetenskaplig artikel	Bilateralt	Flera	Sudan, Sri Lanka, Tanzania, Kap Verde	Givare, politisk ekonomi och biståndseffektivitet
Dijkstra, 2018	Vetenskaplig artikel/syntes	Båda	Flera	Flera	Bistånds och effekter på styrning, demokrati och korruption
Djankov et al., 2009	Vetenskaplig artikel	Båda	Flera	112 länder	Givarfragmentering och biståndseffektivitet
Economides et al., 2008	Vetenskaplig artikel	Båda	Flera	75 länder	Bistånd, incitament och korruption
Efobi et al. 2019	Vetenskaplig artikel	Båda	Flera	101 länder	Bistånd och korruption
Harb och Hall, 2019	Vetenskaplig artikel	Båda	Flera	25 länder	Bistånd och ekonomisk tillväxt
Hodler, 2007	Vetenskaplig artikel	Ospecificerat	Ospecificerat	Ospecificerat	Bistånd, tillväxt och fördelssökande

Författare	Publikationstyp	Typ av bistånd (bi/multilateralt)	Givare	Mottagare	Tema/nyckelord
Isaksson och Kotsadam, 2018	Vetenskaplig artikel	Båda	Kina och Världsbanken	29 afrikanska länder	Korruption och kinesiskt bistånd
Kavanagh och Chen, 2019	Vetenskaplig artikel	Multi	Flera	112 låg- och medelinkomstländer	Hälsobistånd och styrning
Kenny, 2017b	Bok	Båda	Flera	Flera	Korruptionsmått och utvecklingseffekter
Knack, 2001	Vetenskaplig artikel	Båda	ODA	80 länder	Bistånd och styrning
Kortuglo Eskisar och Komsuoglu, 2015	Vetenskaplig artikel	Multi	EU-länder	Balkan	Bistånd och korruption
Lee et al., 2016	Vetenskaplig artikel	Båda	Flera	56 länder	Korruptionskontroll, ansvarsutkrävande och HIV/AIDS-bistånd
Menard och Weill, 2016	Vetenskaplig artikel	Båda	Flera	71 länder	Bistånd och korruption
Mohamed et al., 2015	Vetenskaplig artikel	Båda	Flera	42 länder i Afrika söder om Sahara	Bistånd och korruption
Murtazashvili, 2015	Vetenskaplig artikel	Bilateralt	USA	Afghanistan	Bistånd och korruption, Afghanistan
Mwenda och Tangri, 2005	Vetenskaplig artikel	Båda	Ospecificerat	Uganda	Bistånd, reformer och beskyddspolitik

Författare	Publikationstyp	Typ av bistånd (bi/multilateralt)	Givare	Mottagare	Tema/nyckelord
Nelson-Nunez och Pizzi, 2018	Vetenskaplig artikel	-	-	71 länder	Landsbygdsutveckling och styrning
Nikolova och Marinov, 2017	Vetenskaplig artikel	-	Bulgariska staten	Bulgariska kommuner	Katastrofbistånd och korruption
Okada och Samreth, 2012	Vetenskaplig artikel	Båda	Flera	100+ länder	Bistånd och korruption
Olken, 2006	Vetenskaplig artikel	-	Indonesiska staten	Indonesiska hushåll	Korruption och omfördelning
Reinikka och Svensson, 2004	Vetenskaplig artikel	-	Ugandiska staten	Ugandiska skolor	Lokal korruption
Rusca et al., 2015	Vetenskaplig artikel	NGO	NGO	Malawi	Bistånd och "elite capture"
Schudel, 2008	Vetenskaplig artikel	Bilateralt	22 OECD-givare	147 länder	Bistånd och korruption
Shehada, 2015	Vetenskaplig artikel	Båda	Flera	Palestina	Bistånd och politisk korruption
Svensson, 2000	Vetenskaplig artikel	Båda	Flera	66 länder	Bistånd och korruption
Tavares, 2003	Vetenskaplig artikel	Båda	OECD-bistånd	Icke-OECD-länder	Bistånd och korruption

Författare	Publikationstyp	Typ av bistånd (bi/multilateralt)	Givare	Mottagare	Tema/nyckelord
Tosun et al., 2020	Vetenskaplig artikel	Bilateralt	Turkiet	Turkiska republiken norra Cypern	Biståndseffektivitet
Werlin, 2005	Vetenskaplig artikel	Ospecificerat	Ospecificerat	Afrika	Korruption, Afrika
Winters och Martinez, 2015	Vetenskaplig artikel	Båda	Alla givare	Alla biståndsmottagare	Biståndsfördelning, modaliteter, styrning
Winters, 2014	Vetenskaplig artikel	Multi	Världsbanken	Flera	Världsbanken och korruption
Voors et al., 2018	Vetenskaplig artikel	NGO	NGO	Sierra Leone, byar	Bistånd och "elite capture" i Sierra Leone
Wright, 2010	Vetenskaplig artikel	Båda	Allt bistånd	61 länder	Bistånd, tillväxt, och korruption
Younsi et al., 2019	Vetenskaplig artikel	Båda	Flera	16 afrikanska länder	Bistånd och inkomstskillnader

Grå litteratur

Författare	Publikationstyp	Typ av bistånd (bi/multilateralt)	Givare	Mottagare	Tema/nyckelord
Adwan, 2016	Artikel	-	-	-	Korruption, återuppbyggnad, Libanon
Andersen et al., 2020	Working paper	Multilateralt	Världsbanken	Flera	Bistånd, "elite capture"
Bauhr, 2014	Working paper	Multilateralt	Flera	Flera	Korruption, "aid fatigue"
Bruckner, 2019	Rapport	Multilateralt	Flera	Flera	Korruption, hälsa
Bryld, 2019	Utvärdering	Bilateralt	Sida	Somalia	Somalia, utvärdering, anti-korruption
Center for Strategic and International Studies, 2014	Rapport	Ospecificerat	Ospecificerat	Ospecificerat	Korruption, privat sektor
Chêne, 2016	Litteraturöversikt	Båda	Flera	Flera	Korruption i bi- och multilateralt bistånd
Chr. Michelsen Institute, 2016	Rapport	Båda	Flera	Moçambique	Korruption, kostnader, Moçambique
DfID, 2015	Litteraturöversikt	Båda	Flera	Flera	Korruption
Dijkstra, 2018	Rapport	Bilateralt	Sverige och andra givarländer	Flera	Budgetstöd, biståndseffektivitet, korruption

Författare	Publikationstyp	Typ av bistånd (bi/multilateralt)	Givare	Mottagare	Tema/nyckelord
Disch et al. 2009	Litteraturöversikt	Bilateralt	Sida	UD, Sida	Korruption, stat, makt
Dupuy och Divjak, 2015	Översikt	Båda	Flera	Sierra Leone, Liberia, Nigeria, Guinea	Ebola och korruption
Institutet för mutor, 2019	Litteraturöversikt	-	Sverige	Ospecificerat	Korruption, mutor, fattigdom
Jenkins et al., 2020	Artikel	Båda	Flera	Flera	Anti-korruption, strategier
Kenny, 2007a	Artikel	Ospecificerat	Ospecificerat	Ospecificerat	Bistånd och korruption
Kenny, 2017a	Blogginlägg	Ospecificerat	Ospecificerat	Ospecificerat	Korruptionsmått
Kohler, 2011	Rapport	Multilateralt	UNDP	Ospecificerat	Anti-korruption, hälsa
Lamoure och Juillard, 2020	Utvärdering	Ospecificerat	Ospecificerat	Ospecificerat	Ebola-pandemin
OECD 2019	Utvärdering	Bilateralt	Sida	Ospecificerat	Svenskt bistånd
OECD, 2007	Rapport	Ospecificerat	OECD	Ospecificerat	Offentlig upphandling, korruption
OECD, 2014	Rapport	Ospecificerat	OECD	Ospecificerat	Mutor
OECD, 2017	Rapport	Båda	OECD	Flera	Mutor
OECD, 2020	Rapport	Ospecificerat	OECD	Colombia, Argentina, Ukraina, Peru	Korruption, mutor

Författare	Publikationstyp	Typ av bistånd (bi/multilateralt)	Givare	Mottagare	Tema/nyckelord
Poate & Vaillant, 2012	Utvärdering	Bilateralt	Flera	Bangladesh, Nicaragua, Tanzania, Vietnam, Zambia	Anti-korruption
Poate et al., 2012	Utvärdering	Bilateralt	Flera	Vietnam	Vietnam, anti-korruption
Rhodes, 2020	Artikel	-	-	-	Korruption inom hälsosektorn
Shipley, 2019	Litteraturöversikt	Båda	Flera	Flera	Korruption, humanitärt bistånd, bilateralt bistånd
Sida, 2006	Policydokument	Bilateralt	Sida	Flera	Utvecklingsmål och korruption
Sida, 2017	Årsrapport	Bilateralt	Sida	Ospecificerat	Anti-korruption, bistånd, transparens
Sida, 2018	Årsrapport	Bilateralt	Sida	Ospecificerat	Anti-korruption, bistånd, transparens
Sida, 2019	Årsrapport	Bilateralt	Sida	Ospecificerat	Anti-korruption, bistånd, transparens
Sida, 2019	Artikel	Ospecificerat	Ospecificerat	Ospecificerat	Korruption i biståndet
Sida, 2020	Årsrapport	Bilateralt	Sida	Ospecificerat	Anti-korruption, bistånd, transparens
Sida, 2021	Hemsidetext	Bilateralt	Sida	Ospecificerat	Sidas arbete mot korruption
Transparency International, 2016	Översikt	Ospecificerat	Ospecificerat	Ospecificerat	Korruption och humanitärt bistånd

Författare	Publikationstyp	Typ av bistånd (bi/multilateralt)	Givare	Mottagare	Tema/nyckelord
Transparency International, 2020	Översikt	Ospecificerat	UK	Ospecificerat	Korruption
UN Security Council, 2018	Summering möte	Båda	Flera	Flera	Korruption, kostnader
UNECA, 2016	Rapport	-	-	-	Afrika, styrning, korruption
Vaillant et al., 2012	Utvärdering	Bilateralt	Flera	Zambia	Zambia, antikorruption
Vaillant et al., 2012	Utvärdering	Bilateralt	Flera	Tanzania	Tanzania, antikorruption
Wallmo Wahlgren, 2019	Intervju/film	Bilateralt	Sida	Ospecificerat	Sidas arbete mot korruption
World Bank, 2020	Översikt	Multilateralt	Världsbanken	Flera	Korruption, ekonomi